

СХВАЛЕНО

Рішення педагогічної ради
від 29.08.2025 року (Протокол №1)

ЗАТВЕРДЖЕНО

Наказ № 90
від 29.08.2025 р.

Директор гімназії
Олександр САМУСЕНКО

ОСВІТНЯ ПРОГРАМА

**Прилуцької гімназії № 3
імені Сергія Гордійовича Шовкуна
Прилуцької міської ради
Чернігівської області
на 2025-2026 н.р.**

Освітня програма запроваджується
в дію з 01.09.2025 р.

Програма розроблена робочою групою у складі:
Самусенка О.М.- директора гімназії,
Рєви Г.М., Легецької В.С. - заступників директора,
Васько В.В., Дубогай Г.М., Забули Л.В.
Коваль С.М., Ожгихіної С.В.- голів ШМО

Зміст програм

1. Обґрунтування необхідності розроблення освітньої програми.
2. Загальна характеристика закладу освіти.
3. Призначення Прилуцької гімназії №3 імені Сергія Гордійовича Шовкуна та засоби його реалізації.
4. Мета й завдання освітнього процесу Прилуцької гімназії №3 імені Сергія Гордійовича Шовкуна.
5. Освітня програма Прилуцької гімназії №3 імені Сергія Гордійовича Шовкуна та її обґрунтування.
 - 5.1. Початкова освіта - перший рівень повної загальної середньої освіти.
 - 5.2. Базова середня освіта - другий рівень повної загальної середньої освіти.
6. Основні форми організації освітнього процесу.
7. Оцінювання результатів навчання здобувачів освіти.
8. Внутрішня система забезпечення якості освіти.
9. Показники (вимірники) реалізації освітньої програми.
10. Додатки:
 1. Навчальний план для 1-4 класів на 2025-2026 навчальний рік.
 2. Навчальний план для 5 - 6 класів на 2025-2026 навчальний рік .
 3. Навчальний план для 7-х класів на 2025-2026 навчальний рік .
 4. Навчальний план для 8-9-х класів на 2025-2026 навчальний рік .
 5. Індивідуальні навчальні плани учнів.

1. Обґрунтування необхідності розроблення освітньої програми

Освіта сьогодні покликана займатись особливим духовним творенням - готувати нову людину - громадянина України, якому притаманні такі риси, як національна самоповага і патріотизм, гуманність і добропорядність, компетентність і волелюбність, який високо цінує ідеали демократії, свободи, справедливості.

Аналіз організації освітнього процесу в закладі та усвідомлення проблем розвитку загальної середньої освіти в Україні на сучасному етапі викликали необхідність розробити освітню програму закладу з метою реалізації місії закладу: створення умов для формування компетентної особистості, творчої самореалізації молоді, виховання покоління людей, здатних ефективно працювати і навчатися впродовж життя, оберігати й примножувати цінності національної культури та громадянського суспільства, розвивати і зміцнювати суверенну, незалежну, демократичну, соціальну та правову державу як невід'ємну складову європейської та світової спільноти.

Щоб відповідати високим стандартам і вимогам нової епохи, сучасній людині необхідні знання в широкому спектрі галузей, вона повинна вміти засвоювати ці знання, оволодіваючи новими способами та видами діяльності. Сучасний заклад має створювати умови для саморозвитку, самоствердження, самореалізації особистості. Умови, за яких дитина може проявити не лише інтелектуальну компетентність, але й компетентність соціальну.

2. Загальна характеристика закладу освіти

Прилуцька гімназія № 3 імені Сергія Гордійовича Шовкуна – навчальний заклад заснований у 1960 р. на комунальній формі власності (ліцензія на освітню діяльність згідно Розпорядження Чернігівської ОДА від 28.05.2019 р. № 302 «Про видачу ліцензій закладам освіти без проходження процедури ліцензування»; підпорядкування — Міністерство освіти і науки України.

Заклад у своїй діяльності керується Конституцією України, законами України «Про освіту», «Про повну загальну середню освіту», постановами Верховної Ради України, актами Президента України, прийнятими відповідно до Конституції та законів України, Кабінету Міністрів України, іншими законодавчими актами України, наказами Міністерства освіти і науки України, управління освіти і науки Чернігівської обласної державної адміністрації, відділу управління Прилуцької міської ради, рішеннями місцевих органів виконавчої влади.

Юридична адреса закладу: 17503, Чернігівська обл., м.Прилуки, вул. Саксаганського 14

3. Призначення Прилуцької гімназії №3

імені Сергія Гордійовича Шовкуна та засоби його реалізації

Призначення закладу освіти полягає в наданні якісної базової середньої освіти дітям шкільного віку, забезпеченні їх всебічного розвитку, виховання і самореалізації особистості яка здатна до життя в суспільстві та цивілізованій взаємодії з природою, має прагнення до самовдосконалення і навчання впродовж життя, готова до свідомого життєвого вибору та самореалізації, відповідальності, трудової діяльності та громадянської активності. Досягнення цієї мети забезпечується шляхом формування ключових компетентностей, необхідних кожній сучасній людині для успішної життєдіяльності:

- вільне володіння державною мовою;
 - здатність спілкуватися рідною та іноземними мовами;
 - математична компетентність;
 - компетентності у галузі природничих наук, техніки і технологій;
 - інноваційність;
 - екологічна компетентність;
 - інформаційно-комунікаційна компетентність;
 - навчання впродовж життя;
 - громадянські та соціальні компетентності, пов'язані з ідеями демократії, справедливості, рівності, прав людини, добробуту та здорового способу життя, з усвідомленням рівних прав і можливостей;
 - культурна компетентність;
 - підприємливість та фінансова грамотність;
- інші компетентності, передбачені Державним стандартом освіти.

Спільними для всіх компетентностей є такі вміння: читання з розумінням, уміння висловлювати власну думку усно і письмово, критичне та системне мислення, здатність логічно обґрунтовувати позицію, творчість, ініціативність, вміння конструктивно керувати емоціями, оцінювати ризики, приймати рішення, розв'язувати проблеми, здатність співпрацювати з іншими людьми.

Основним засобом реалізації призначення Прилуцької гімназії №3 імені Сергія Гордійовича Шовкуна є засвоєння учнями обов'язкового мінімуму змісту загальноосвітніх програм. У той же час заклад має у своєму розпорядженні додаткові засоби реалізації свого призначення, а саме:

- введення в навчальний план предметів і курсів, що сприяють загальнокультурному розвитку особистості та формують гуманістичний світогляд;
- надання учням можливості спробувати себе в різних видах діяльності (інтелектуальної, трудової, художньо-естетичної тощо);
- надання учням можливості вибору темпу засвоєння навчального матеріалу.

4. Мета й завдання освітнього процесу Прилуцької гімназії №3 імені Сергія Гордійовича Шовкуна

Стратегічна мета освітнього процесу гімназії:

забезпечити якісну освіту та всебічний розвиток особистостей з урахуванням їхніх здібностей шляхом уведення в освітній процес інноваційних методик навчання й виховання, збереження та примноження шкільних традицій, заснованих на національних та патріотичних засадах, розбудови освітнього середовища з позитивною атмосферою, емоційним комфортом та можливістю самореалізації кожного вчителя та учня.

Головні завдання гімназії:

- забезпечення умов для якісного надання освітніх послуг шляхом тісної взаємодії в системі «здобувачі освіти - батьки здобувачів освіти - педагоги»;
- створення сприятливого освітнього середовища на основі демократизації, гуманізації, співпраці, співтворчості, спрямоване на зміцнення здоров'я дітей, створення умов для фізичного розвитку, соціальної адаптації, духовного зростання;
- виховання громадянина України;
- виконання вимог Державних стандартів початкової і базової загальної середньої освіти, підготовка учнів до подальшої освіти і трудової діяльності;
- забезпечення особистісно-зорієнтованого підходу до учнів під час освітнього процесу на основі трансформації педагогічних ідей В. Сухомлинського;
- виховання поваги до Конституції, законодавства України, державних символів України, прав і свобод людини і громадянина, почуття власної гідності, відповідальності перед законом за свої дії, свідомого ставлення до обов'язків людини і громадянина;
- формування в учнів загальнокультурних і морально-етичних цінностей, ключових і предметних компетентностей, необхідних життєвих і соціальних навичок, що забезпечують її готовність до продовження навчання, життя у демократичному суспільстві;
- формування навичок здорового способу життя та безпечної поведінки в учнів;
- формування в учнів національної самосвідомості, виховання любові до рідного краю, свого народу, шанобливе ставлення до його культури, поваги, толерантного ставлення до культури всіх національностей, які проживають в Україні;

- сприяння всебічному розвитку учнів, формування їх творчих здібностей, створення умов для самореалізації особистості, її прагнення до успіху.
- впровадження інноваційних технологій в освітній процес через моніторинг всіх аспектів навчально-виховної діяльності.

Мовою освітнього процесу в Прилуцькій гімназії №3 імені Сергія Гордієвича Шовкуна є державна мова.

Форми здобуття освіти в гімназії :

- інституційна (очна (денна)) та індивідуальна (екстернат, сімейна (домашня), педагогічний патронаж)

Форма організації освітнього процесу в гімназії (на період військового стану):

- за очною формою навчання (в дві зміни).

5.Освітня програма Прилуцької гімназії №3 імені Сергія Гордієвича Шовкуна та її обґрунтування

Освітня програма розроблена згідно з Конституцією України (ст. 53), на виконання Законів України «Про освіту», «Про повну загальну середню освіту» та складена відповідно до основних вимог нормативних документів:

- Розпорядження Кабінету Міністрів України № 988 від 14.12.2016 «Про схвалення Концепції реалізації державної політики у сфері реформування загальної середньої освіти «Нова українська школа» на період до 2029 року» (зі змінами, внесеними згідно з Розпорядженням КМ №592 від 22.08.2018);
- Розпорядження Кабінету Міністрів України № 903-р від 13.12.2017 «Про затвердження плану заходів на 2017-2029 роки із запровадження Концепції реалізації державної політики у сфері реформування загальної середньої освіти «Нова українська школа» (зі змінами, внесеними згідно з Розпорядженнями КМ №592-р від 22.08.2018, №251-р від 17.04.2019);
- Постанови Кабінету міністрів України від 21.02.2018 №87 «Про затвердження Державного стандарту початкової загальної освіти» (у редакції постанови Кабінету Міністрів України від 24 липня 2019 року № 688);
- Постанови Кабінету Міністрів України від 30.09.2020 р. № 898 «Про затвердження Державного стандарту базової середньої освіти;
- Постанови Кабінету Міністрів України від 23 листопада 2011 р. № 1392 (Із змінами, внесеними згідно з Постановами КМ № 538 від 07.08.2013, № 143 від

26.02.2020) «Про затвердження Державного стандарту базової і повної загальної середньої освіти»;

-Положення про інституційну та дуальну форми здобуття повної загальної середньої освіти, затвердженого наказом МОН України 23 квітня 2019 року № 536 (у редакції наказу МОН України від 10 лютого 2021 року № 160), зареєстр. в Міністерстві юстиції України 22 травня 2019 р. за № 547/33518;

-Положення про індивідуальну форму здобуття повної загальної середньої освіти, затвердженого наказом МОН України 12 січня 2016 року № 8 (зі змінами, внесеними згідно з наказами МОН України № 624 від 06.06.2016, № 635 від 24.04.2017, № 955 від 10.07.2019, № 160 від 10.02.2021);

-Типової освітньої програми для учнів 1-2 класів закладів загальної середньої освіти, розробленої під керівництвом О. Я. Савченко (затвердженої наказом Міністерства освіти і науки України від 12.08.2022 № 743-22);

-Типової освітньої програми для учнів 3-4 класів закладів загальної середньої освіти, розробленої під керівництвом О. Я. Савченко (затвердженої наказом Міністерства освіти і науки України від 12.08.2022 № 743-22);

-Типової освітньої програми для 5 – 9 класів закладів загальної середньої освіти затвердженої наказом МОН України від 19.02. 2021 № 235 (в редакції наказу МОН України від 09.08.2024 року № 1120 «Про внесення змін до типової освітньої програми для 5 – 9 класів закладів загальної середньої освіти»);

- Наказу МОН України від 20.04.2018 №405 «Про затвердження типової освітньої програми закладів загальної середньої освіти II ступеня»;

-Наказу МОН України від 07.06.2017 № 804 «Про оновлені навчальні програми для учнів 5-9 класів загальноосвітніх навчальних закладів» (зі змінами, внесеними наказом Міністерства освіти і науки України від 03.08.2022 № 698);

-Наказу МОН від 19.02.2021 № 235 «Про затвердження типової освітньої програми для 5-9 класів закладів загальної середньої освіти»;

- Наказу МОН України від 20.02.2002 № 128 «Про затвердження Нормативів наповнюваності груп дошкільних навчальних закладів (ясел-садків) компенсуючого типу, класів спеціальних загальноосвітніх шкіл (шкіл-інтернатів), груп подовженого дня і виховних груп загальноосвітніх навчальних закладів усіх типів та Порядку поділу класів на групи при вивченні окремих предметів у загальноосвітніх навчальних закладах», зареєстрованого в Міністерстві юстиції України від 6 березня 2002 року за № 229/6517 (зі змінами);

-Наказу МОН України від 13.07.2021р. № 813 «Про затвердження методичних рекомендацій щодо оцінювання результатів навчання учнів 1-4 класів закладів загальної середньої освіти»;

- Наказу МОН України від 03.06.2008 N 496 «Про затвердження Інструкції з ведення класного журналу учнів 5-11(12)-х класів загальноосвітніх навчальних закладів»;
- Наказу Міністерства освіти і науки України від 21.08.2013 року № 1222 (зі змінами, внесеними згідно з наказом МОН №1009 від 19 серпня 2016 року) «Про затвердження орієнтовних вимог оцінювання навчальних досягнень учнів із базових дисциплін у системі загальної середньої освіти»;
- Постанови Кабінету Міністрів України від 15.09.2021р.№ 957 (зі змінами, внесеними Постановами КМУ від 26.04.2022р.№ 483 та від 30.08.2022 №979) «Про затвердження Порядку організації інклюзивного навчання у закладах загальної середньої освіти»;
- Наказу МОН України від 16.04.2018 №367 «Про затвердження Порядку зарахування, відрахування та переведення учнів до державних та комунальних закладів освіти для здобуття повної загальної середньої освіти»;
- Наказу МОН № 714 від 20.05.2024 року «Про затвердження Змін до Порядку зарахування, відрахування та переведення учнів до державних та комунальних закладів освіти для здобуття повної загальної середньої освіти»;
- Наказу Міністерства охорони здоров'я від 25.09.2020 «Про затвердження Санітарного регламенту для закладів загальної середньої освіти» N 2205, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 10 листопада 2020 р. за N 1111/35394;
- Наказу МОН України від 28.03.2022 № 274 «Про деякі питання здобуття загальної середньої освіти та освітнього процесу в умовах воєнного стану»,
- Наказу Міністерства освіти і науки України від 15.05.2023 № 563 "Про затвердження методичних рекомендацій щодо окремих питань здобуття освіти в закладах загальної середньої освіти в умовах воєнного стану в Україні”;
- Наказу МОН України від 02.08.2024 №1093 «Про затвердження рекомендацій щодо оцінювання результатів навчання»;
- Наказу МОН України від 20.08.2025 р.№ 1162 «Про внесення змін у методичні рекомендації щодо окремих питань здобуття освіти в закладах загальної середньої освіти в умовах воєнного стану в Україні інших нормативних документів щодо діяльності закладу освіти, спрямованих на реалізацію освітніх потреб особистості та задоволення викликів суспільства.

Освітня програма закладу окреслює рекомендовані підходи до планування й організації Прилуцькою гімназією №3 імені Сергія Гордійовича Шовкуна єдиного комплексу освітніх компонентів для досягнення учнями обов'язкових результатів навчання, визначених Державним стандартом початкової загальної

освіти, Державним стандартом базової середньої освіти; Державним стандартом базової та повної загальної середньої освіти.

Програму побудовано з врахуванням таких принципів:

- дитиноцентризму і природовідповідності;
- узгодження цілей, змісту і очікуваних результатів навчання;
- науковості, доступності і практичної спрямованості змісту;
- наступності і перспективності навчання;
- взаємозв'язаного формування ключових і предметних компетентностей;
- логічної послідовності і достатності засвоєння учнями предметних компетентностей;
- можливостей реалізації змісту освіти через предмети або інтегровані курси;
- творчого використання вчителем програми залежно від умов навчання;
- адаптації до індивідуальних особливостей, інтелектуальних і фізичних можливостей, потреб та інтересів дітей.

Освітня програма визначає:

- рівні освіти;
- форми здобуття освіти ;
- загальний обсяг навчального навантаження, орієнтовну тривалість і можливі взаємозв'язки окремих предметів, факультативів, курсів за вибором тощо, зокрема їх інтеграції, а також логічної послідовності їх вивчення, які натеper подані в рамках навчального плану;
- очікувані результати навчання учнів подані в рамках навчальних програм;
- пропонований зміст навчальних програм, які мають гриф «Затверджено Міністерством освіти і науки України» і розміщені на офіційному веб-сайті МОН);
- рекомендовані форми організації освітнього процесу та інструменти системи внутрішнього забезпечення якості освіти;
- вимоги до осіб, які можуть розпочати навчання за цією освітньою програмою;
- опис та інструменти системи внутрішнього забезпечення якості освіти.
- оцінювання навчальних досягнень здобувачів освіти;
- навчання за наскрізними лініями;
- освітні галузі .

Освітня програма, що реалізується в закладі, спрямована на:

- надання якісної базової середньої освіти дітям шкільного віку ;
- забезпечення всебічного розвитку, виховання і самореалізації особистості яка здатна до життя в суспільстві та цивілізованій взаємодії з природою;
- формування в учнів прагнення до самовдосконалення і навчання впродовж

життя, готуватися до свідомого життєвого вибору та самореалізації, бути відповідальними та активними;

- формування ключових компетентностей, необхідних кожній сучасній людині для успішної життєдіяльності.

Реалізація освітньої програми закладу здійснюється через рівні освіти:

початкова освіта - перший рівень повної загальної середньої освіти, що передбачає виконання учнем вимог до результатів навчання, визначених державним стандартом початкової освіти (тривалістю 4 роки);

базова середня освіта - другий рівень повної загальної середньої освіти, що передбачає виконання учнем вимог до результатів навчання, визначених державним стандартом базової середньої освіти (тривалістю 5 років)/

Тип документа про рівень освіти :

- ***свідоцтво про здобуття початкової освіти*** – після завершення навчання в 4 класі;

- ***свідоцтво про здобуття базової середньої освіти*** – після завершення навчання в 9 класі.

Вимоги до осіб, які можуть розпочинати навчання за програмою :

- Початкова освіта здобувається, як правило, з шести років (відповідно до Закону України «Про освіту»). Діти, яким на 1 вересня поточного навчального року не виповнилося шести років, можуть розпочинати здобуття початкової освіти цього ж навчального року за бажанням батьків або осіб, які їх замінюють, якщо їм виповниться шість років до 1 грудня поточного року.

Особи з особливими освітніми потребами можуть розпочинати здобуття базової середньої освіти за інших умов.

Зберігаючи наступність із дошкільним періодом дитинства, початкова школа забезпечує подальше становлення особистості дитини, її фізичний, інтелектуальний, соціальний розвиток; формує здатність до творчого самовираження, критичного мислення, виховує ціннісне ставлення до держави, рідного краю, української культури, пошанування своєї гідності та інших людей, збереження здоров'я.

-Навчання за освітньою програмою базової середньої освіти можуть розпочинати учні й учениці, які на момент зарахування (переведення) до закладу загальної середньої освіти, що забезпечує здобуття відповідного рівня повної загальної середньої освіти, досягли результатів навчання, визначених у Державному стандарті початкової освіти, що підтверджено відповідним

документом (свідоцтвом досягнень, свідоцтвом про початкову освіту).

Визнання результатів навчання здобувачів освіти, які в умовах воєнного стану вимушено виїхали за межі України та повернулися в Україну, здійснюється в порядку, визначеному педагогічною радою закладу освіти, із урахуванням рекомендацій Міністерства освіти і науки України (наказ МОН від 02.08.2024 № 1093). Визнання результатів навчання здобувачів освіти із числа внутрішньо переміщених осіб може бути здійснено на основі довідки або іншого документа, виданого закладом освіти, у якому дитина здобувала освіту за місцем тимчасового перебування. У разі відсутності результатів річного оцінювання з будь-яких навчальних предметів за рівень початкової освіти учні повинні пройти відповідне оцінювання впродовж першого семестру навчального року.

Гранична наповнюваність класів та тривалість уроків у закладі освіти встановлюються відповідно до Закону України «Про загальну середню освіту». Поділ класів на групи при вивченні окремих предметів здійснюється відповідно до наказу Міністерства освіти і науки України від 20.02.2002 № 128 «Про затвердження Нормативів наповнюваності груп дошкільних навчальних закладів (ясел-садків) компенсуючого типу, класів спеціальних загальноосвітніх шкіл (шкіл-інтернатів), груп подовженого дня і виховних груп загальноосвітніх навчальних закладів усіх типів та Порядку поділу класів на групи при вивченні окремих предметів у загальноосвітніх навчальних закладах», зареєстрованого в Міністерстві юстиції України від 6 березня 2002 року за № 229/651 (зі змінами), наказ Міністерства освіти і науки України від 03.06.2025 року №808 «Про затвердження Змін до деяких наказів Міністерства освіти і науки України».

5.1. Початкова освіта - перший рівень повної загальної середньої освіти

Метою початкової освіти є всебічний розвиток дитини, її талантів, здібностей, компетентностей та наскрізних умінь відповідно до вікових та індивідуальних психофізіологічних особливостей і потреб, формування цінностей, розвиток самостійності, творчості та допитливості.

Початкова освіта передбачає поділ на два цикли: 1–2 класи (адаптаційно-ігровий цикл початкової освіти) і 3–4 класи (основний цикл початкової освіти), що враховують вікові особливості розвитку та потреб дітей і дають можливість забезпечити подолання розбіжностей у їхніх досягненнях, зумовлених готовністю до здобуття освіти.

Загальний обсяг навчального навантаження та орієнтовна тривалість і можливі взаємозв'язки освітніх галузей, предметів, дисциплін (початкова освіти):

Загальний обсяг годин по 1-х класах 700 годин/навчальний рік. Загальний обсяг годин по 2-х класах 770 годин/навчальний рік. Загальний обсяг навчального навантаження для учнів 3-х класів становить 805 годин/навчальний рік, для 4-х класів – 805 годин/навчальний рік. Детальний розподіл навчального навантаження на тиждень окреслено у навчальному плані.

Навчальний план для учнів 1-4 класів на 2025- 2026 навчальний рік

(додаток 1) розроблений відповідно до типового навчального плану Типової освітньої програми для учнів 1-2 класів закладів загальної середньої освіти, розробленої під керівництвом О. Я. Савченко (затвердженої наказом Міністерства освіти і науки України від 12.08.2022 № 743-22) та Типової освітньої програми для учнів 3-4 класів закладів загальної середньої освіти, розробленої під керівництвом О. Я. Савченко (затвердженої наказом Міністерства освіти і науки України від 12.08.2022 № 743-22);

Навчальний план дає цілісне уявлення про зміст і структуру першого рівня освіти, встановлює погодинне співвідношення між окремими предметами за роками навчання, визначає гранично допустиме тижневе навантаження учнів.

При визначенні гранично допустимого навантаження учнів ураховані санітарно-гігієнічні норми та нормативну тривалість уроків у 2-4 класах – 40 хвилин, 1-х класах — 35 хвилин. Поділ 1-4 класів на групи здійснюється при вивченні предметів: українська мова, англійська мова, інформатика.

Перелік освітніх галузей.

Типову освітню програму укладено за такими освітніми галузями:

Мовно-літературна, у тому числі:

Рідномовна освіта (українська мова та література) та

Іншомовна освіта.

Математична

Природнича

Технологічна

Інформатична

Соціальна і здоров'язбережувальна

Громадянська та історична

Мистецька

Фізкультурна

Очікувані результати навчання здобувачів освіти, які має реалізувати вчитель у рамках кожної освітньої галузі :

1-4 класи

Навчання передбачає оволодіння особою компетентностей, які визначені Державним стандартом початкової освіти, затвердженим Постановою Кабінету Міністрів України №87 від 21.02.2018 (зі змінами від 24.07.2019 р№ 688)

Ключові компетентності :

- 1) вільне володіння державною мовою,
- 2) здатність спілкуватися іноземною мовою, що передбачає, можливість розуміти прості висловлювання іноземною мовою, спілкуватися нею у відповідних ситуаціях, оволодіння навичками міжкультурного спілкування;
- 3) математична компетентність
- 4) компетентності у галузі природничих наук, техніки і технологій
- 5) інноваційність
- 6) екологічна компетентність
- 7) інформаційно-комунікаційна компетентність
- 8) навчання впродовж життя
- 9) громадянські та соціальні компетентності
- 10) культурна компетентність
- 11) підприємливість та фінансова грамотність.

Спільними для всіх ключових компетентностей є такі вміння: читання з розумінням, уміння висловлювати власну думку усно і письмово, критичне та системне мислення, творчість, ініціативність, здатність логічно обґрунтовувати позицію, вміння конструктивно керувати емоціями, оцінювати ризики, приймати рішення, розв'язувати проблеми, співпрацювати з іншими особами.

Враховуючи інтегрований характер компетентності, у процесі реалізації освітньої програми можна використовувати внутрішньопредметні і міжпредметні зв'язки, які сприяють цілісності результатів початкової освіти та переносу умінь у нові ситуації.

Очікувані результати навчання учнів 1-4 класів, які має реалізувати вчитель у рамках кожної освітньої галузі:

мовно-літературна освітня галузь

- виявляє розуміння фактичного змісту сприйнятого на слух висловлення, запитує про незрозуміле, читає вголос цілими словами, усвідомлено, правильно, виразно;
- виявляє розуміння змісту прочитаного тексту, пояснює вчинки персонажів у творі, висловлює власне ставлення щодо прочитаного переказує усно

прочитаний/прослуханий твір з дотриманням послідовності змісту зрозуміло висловлює свої думки, розповідає про події за спостереженнями;

- будує діалоги на доступні теми, дотримується правил мовленнєвого етикету пише розбірливо, перевіряє написане, виправляє помилки;
- визначає й аналізує мовні одиниці і мовні явища, використовує їх для вдосконалення мовлення.

іноземна мова

- сприймає з розумінням іноземну мову на слух;
- читає з розумінням іноземною мовою ,висловлюється іноземною мовою;
- записує слова, речення, короткі повідомлення про себе, на повсякденні теми іноземною мовою .

математична освітня галузь

- читає, записує, утворює, порівнює числа в межах 100, визначає склад числа володіє навичками додавання і віднімання чисел читає і записує математичні вирази, у тому числі зі змінною, знаходить їх значення;
- аналізує текст задачі, створює за потреби модель, обґрунтовує спосіб розв'язування, розв'язує задачу, перевіряє розв'язок ;
- розпізнає, конструює з підручного матеріалу і зображує геометричні фігури, використовує для вимірювання величин доцільні одиниці вимірювання, оперує величинами.

природнича освітня галузь

- розпізнає природні й рукотворні об'єкти, об'єкти неживої і живої природи, встановлює взаємозв'язки між ними, називає і описує явища, які відбуваються в природі;
- досліджує за інструкцією пропоновані об'єкти природи з використанням запропонованих приладів, описує з допомогою вчителя отриманий результат орієнтується на місцевості за об'єктами природи знаходить об'єкти на карті України (столицю України, Карпати, Крим, річку Дніпро, Чорне й Азовське моря);
- називає умови необхідні для життя організмів, наводить приклади природоохоронних заходів.

соціальна і здоров'язбережувальна, громадянська

та історична освітня галузь

- називає свою адресу, країну, її столицю; розповідає/розпізнає про символи держави (прапор, герб, гімн, державна мова);
- називає відомих українців; культурні і природні пам'ятки свого краю;
- розповідає свої права і обов'язки в сім'ї, в школі, громадських місцях, наводить приклади; діє з повагою до прав інших;

- розпізнає першочергові і другорядні потреби людини; визначає способи їх задоволення з урахуванням культури споживання;
- визначає, як діяти у повсякденних ситуаціях без загрози для життя і здоров'я ;
- наводить приклади діяльності служб допомоги в небезпечних ситуаціях, називає номери телефонів цих служб.

технологічна освітня галузь

- організовує робоче місце за визначеною умовою, дотримується безпечних прийомів праці;
- виготовляє поетапно виріб за визначеною послідовністю операцій/дій, виконує трудові дії щодо самообслуговування, у тому числі ремонтує іграшки, книжки, доглядає за рослинами.

інформатична освітня галузь

- називає та добирає цифровий пристрій відповідно до мети завдання;
- створює зображення за допомогою інструментів графічного редактора, реалізує дії виконавця відповідно до лінійного алгоритму ;
- знаходить інформацію у вебджерелах за поданою умовою, дотримується безпечної поведінки під час онлайн-взаємодії .

мистецька освітня галузь

- описує враження від сприймання творів мистецтва, словесно характеризує їх;
- відтворює художні образи засобами образотворчого мистецтва за зразком, користується різними художніми матеріалами;
- виявляє старанність у співі, відтворює за зразком запропоновані ритми;
- презентує створені художні образи, описує, чи вдалося втілити творчий задум .

фізкультурна освітня галузь

- виконує фізичні вправи за зразком ;
- пояснює значення фізичних вправ для здоров'я людини;
- дотримується правил безпеки особисто та під час спільної рухової діяльності;
- виконує різні ролі під час рухливих та командних ігор; вболіває за результат команди.

Логічна послідовність вивчення предметів розкривається у відповідних навчальних програмах.

Перелік навчальних програм для учнів 1-4 класів

Типова освітня програма для учнів 1-2 класів закладів загальної середньої освіти, розроблена під керівництвом О. Я. Савченко (затверджена наказом Міністерства освіти і науки України від 12.08.2022 № 743-22) та
Типова освітня програма для учнів 3-4 класів закладів загальної середньої

освіти, розроблена під керівництвом О. Я. Савченко (затверджена наказом Міністерства освіти і науки України від 12.08.2022 № 743-22).

5.2. Базова середня освіта - другий рівень повної загальної середньої освіти

Освітня програма базової середньої освіти Прилуцької гімназії №3 ім. С.Г. Шовкуна розроблена на основі Типової освітньої програми для 5-9 класів закладів загальної середньої освіти, затвердженої наказом МОН України від 19.02. 2021 № 235 (в редакції наказу МОН від 09.08.2024 року № 1120 «Про внесення змін до типової освітньої програми для 5 – 9 класів закладів загальної середньої освіти») відповідно до частини третьої статті 11 Закону України «Про повну загальну середню освіту»

• адаптаційний цикл базової середньої освіти (5-6 класи)

Загальний обсяг навчального навантаження для учнів 5-6-х класів (адаптаційний цикл базової середньої освіти) сформовано відповідно до додатку 1 до Типової освітньої програми для 5-9 класів закладів загальної середньої освіти, затвердженої наказом МОН України від 19.02. 2021 № 235 (в редакції наказу МОН від 09.08.2024 року № 1120 «Про внесення змін до типової освітньої програми для 5 – 9 класів закладів загальної середньої освіти»)

Загальний обсяг навчального навантаження для учнів 5-6 класів

Назва освітньої галузі	Навчальне навантаження	Кількість год., 5 клас 2025-2026 н.р.	Кількість год., 6 клас 2025-2026 н.р.
Мовно-літературна **	На тиждень	10	10
	На рік	350	350
Математична	На тиждень	4	4
	На рік	140	140
Природнича	На тиждень	1,5	2
	На рік	52,5	70
Соціальна і здоров'язбережувальна	На тиждень	1	1
	На рік	35	35
Громадянська та історична	На тиждень	1	1
	На рік	35	35
Технологічна	На тиждень	1	1
	На рік	35	35
Інформатична	На тиждень	1	1
	На рік	35	35
Мистецька	На тиждень	1	1
	На рік	35	35
Фізична культура***	На тиждень	3	3
	На рік	105	105
Години навчального навантаження для	На тиждень	7,5	9,5
	На рік	262,5	232,5

перерозподілу між освітніми компонентами			
Гранично допустиме навчальне навантаження	На тиждень	28	31
	На рік	980	1085
Загальнорічна кількість навчальних годин, що фінансуються з бюджету (без урахування поділу на групи)	На тиждень	31	34
	На рік	1085	1190

Навчальний план для 5-6 -х класів з визначенням переліком предметів та інтегрованих курсів та закріпленням за цими предметами / інтегрованими курсами тижневим навчальним навантаженням для кожного року навчання (Додаток 2)

Загальні коментарі до плану

1. Навчальний план для учнів 5-6-х класів (адаптаційний цикл базової середньої освіти) сформовано у відповідності до Типового навчального плану для 5- 9 класів закладів загальної середньої освіти з навчанням українською мовою (Додаток 3) Типової освітньої програми для 5-9 класів закладів загальної середньої освіти затвердженої наказом МОН України від 19.02. 2021 № 235 (в редакції наказу МОН від 09.08.2024 року № 1120 «Про внесення змін до типової освітньої програми для 5 – 9 класів закладів загальної середньої освіти).
2. Кількість навчальних годин для вивчення української мови виділена у відповідності до четвертого абзацу третьої частини статті 11 Закону України «Про повну загальну середню освіту».
3. Уроки з фізичної культури є обов'язковими в школі і проводяться не менше трьох разів на тиждень (четверта частина статті 26 Закону України «Про фізичну культуру і спорт»).
4. Години навчального навантаження для перерозподілу між освітніми компонентами визначає заклад освіти самостійно згідно рішення педагогічної ради.
5. У 5-х класах запроваджено такі інтегровані курси: Інтегрований курс «Пізнаємо природу»; Інтегрований курс «Здоров'я, безпека та добробут», «Мистецтво».
6. У 6-х класах запроваджено такі інтегровані курси: Інтегрований курс «Пізнаємо природу»; Інтегрований курс «Здоров'я, безпека та добробут».

Перелік модельних навчальних програм згідно з переліком предметів та інтегрованих курсів, визначеним навчальним планом

Загальні коментарі до модельних навчальних програм

1. На основі модельної навчальної програми предмета (інтегрованого курсу) вчителями гімназії складаються календарно-тематичні плани з урахуванням навчальних можливостей учнів класу. Календарно-тематичне та поурочне планування здійснюється вчителями у довільній формі, у тому числі з використанням друкованих чи електронних джерел тощо. Формат, обсяг, структура, зміст та оформлення календарно-тематичних планів та поурочних планів-конспектів є індивідуальною справою вчителя. Встановлення універсальних стандартів таких документів у межах гімназії є неприпустимим.
2. Автономія вчителя забезпечується академічною свободою, що включає свободу викладання, свободу від втручання в педагогічну, науково-педагогічну та наукову діяльність, вільний вибір форм, методів і засобів навчання, що відповідають Освітній програмі закладу.
3. Автономія вчителя забезпечується розробленням та впровадженням проєктів, освітніх методик і технологій, методів і засобів, насамперед методик компетентнісного навчання.
4. Під час розроблення календарно-тематичного та системи поурочного планування вчитель самостійно вибудовує послідовність формування очікуваних результатів навчання, враховує при цьому послідовність розгортання змісту в навчальній програмі. Учитель може переносити теми уроків, відповідно до того, як учні засвоїли навчальний матеріал, визначати кількість годин на вивчення окремих тем.
5. Адміністрація гімназії або працівники методичних служб можуть лише надавати методичну допомогу вчителю з метою покращення освітнього процесу, а не контролювати його.

Модельні навчальні програми для 5 -6-х класів

Освітня галузь	Модельна навчальна програма назва автор(и)	
	Назва програми	Автори
Мовно-літературна (українська мова, українська та зарубіжна літератури)	«Українська мова. 5-6 класи» для закладів загальної середньої освіти	Заболотний О.В. та ін.
	Українська 5-6 класи» для закладів загальної середньої освіти	Архиппова В.П. та ін.
	«Зарубіжна література 5-6кл.» для закладів загальної середньої освіти	Ніколенко О.М. та ін.
Мовно-літературна (іншомовна освіта)	«Іноземна мова. 5-9 класи» для закладів загальної середньої освіти Видавництво Лінгвіст	Зимомря І. М., Мойсюк В. А., Тріфан М. С., Унгурян І. К., Яковчук М. В.

Математична	«Математика. 5-6 класи» для закладів загальної середньої освіти Видавництво Гімназія	Мерзляк А.Г., Номіровський Д.А., Пихтар М.П., Рубльов Б.В., Семенов В.В., Якір М.С.
Природнича	«Пізнаємо природу». 5-6 класи (інтегрований курс)» для закладів загальної середньої освіти «Географія». 6-9 класи для закладів загальної середньої освіти	Біда Д.Д., Гільберг Т.Г., Колісник Я.І. Запотоцький С. П., Карпюк Г. І. та ін.
Громадянська та історична освіта	«Вступ до історії України та громадянської освіти. 5 клас» для закладів загальної середньої освіти Історія України. Всесвітня історія. 6 клас.	Бурлака О.В., Власова Н.С. та ін. Піскарьова І. О., Бурлака О. В. та ін.
Соціальна та здоров'я збережна	«Здоров'я, безпека та добробут. 5-6 класи (інтегрований курс)» для закладів загальної середньої освіти	Воронцова Т.В., Пономаренко В.С., Лаврентьєва І.В., Хомич О.Л.
	«Етика. 5-6 класи» для закладів загальної середньої освіти	Пометун О.І., Ремех Т.О., Кришмарел В.Ю.
Технологічна	«Технології. 5-6 класи» для закладів загальної середньої освіти	Ходзицька І.Ю. та ін.
Інформатична	«Інформатика. 5-6 класи» для закладів загальної середньої освіти	Ривкінд Й.Я. та ін.
Мистецька	«Мистецтво. 5-6 класи» (інтегрований курс) для закладів загальної середньої освіти	Масол Л. М., Просіна О. В.
Фізична культура	«Фізична культура 5-9 класи» для закладів загальної середньої освіти	Баженков Є. В., Бідний М.В., Ребрина А.А., Коломоєць Г. А., Дутчак М. В., Данільченко В.О.

- **Базове предметне навчання базової середньої освіти (7-9 класи)**

Період реалізації: 2024-2025 - 2026-2027 навчальні роки

Загальний обсяг навчального навантаження (в годинах) на циклі базового предметного навчання базової середньої освіти і його розподіл за освітніми галузями та роками навчання.

Загальний обсяг навчального навантаження для учнів 7-9-х класів (цикл базового предметного навчання базової середньої освіти) Прилуцької гімназії №3 ім. С.Г. Шовкуна сформовано відповідно до додатку 1 до Типової освітньої програми для 5-9 класів закладів загальної середньої освіти, затвердженої наказом МОН України від 19.02. 2021 № 235 (в редакції наказу МОН від 09.08.2024 року № 1120 «Про внесення змін до типової освітньої програми для 5 – 9 класів закладів загальної середньої освіти»).

Загальний обсяг навчального навантаження для учнів 7-9 класів роки навчання (2024 – 2027)

Таблиця 1

Назва освітньої галузі	Навчальне навантаження	7-й рік навчання	8-й рік навчання	9-й рік навчання
Мовно-літературна **	На тиждень	9	8	8
	На рік	315	280	280
Математична	На тиждень	4	4	4
	На рік	140	140	140
Природнича	На тиждень	7	8	8
	На рік	245	280	280
Соціальна і здоров'язбережувальна	На тиждень	1	1	1
	На рік	35	35	35
Громадянська та історична	На тиждень	1,5	2	2
	На рік	52,5	70	70
Технологічна	На тиждень	1	1	1
	На рік	35	35	35
Інформатична	На тиждень	1	1,5	1,5
	На рік	35	52,5	52,5
Мистецька	На тиждень	1	1	1
	На рік	35	35	35
Фізична культура***	На тиждень	3	3	3
	На рік	105	105	105
Години навчального навантаження для перерозподілу між осв. компонентами	На тиждень	6,5	6,5	6,5
	На рік	227,5	227,5	227,5
Загальнорічна кількість навчальних годин, що фінансуються з бюджету (без урахування поділу на групи)	На тиждень	35	36	36
	На рік	1225	1260	1260
Гранично допустиме	На тиждень	32	33	33

навантаження учнів****	На рік	1120	1155	1155
------------------------	--------	------	------	------

Навчальний план для 7-9 класів (цикл предметного базового навчання базової середньої освіти) Прилуцької гімназії №3 ім. С.Г. Шовкуна з визначеним переліком предметів та інтегрованих курсів та закріпленням за цими предметами / інтегрованими курсами тижневим навчальним навантаженням для кожного року навчання (Додаток 3).

1. Навчальний план для учнів 7-9-х класів (цикл предметного навчання базової середньої освіти) сформовано у відповідності до Типового навчального плану для 5-9 класів закладів загальної середньої освіти з навчанням українською мовою (Додаток 3) Типової освітньої програми для 5-9 класів закладів загальної середньої освіти затвердженої наказом МОН України від 19.02. 2021 № 235 (в редакції наказу МОН від 09.08.2024 року № 1120 «Про внесення змін до типової освітньої програми для 5 – 9 класів закладів загальної середньої освіти).
2. Кількість навчальних годин для вивчення української мови в Прилуцькій гімназії №3 ім. С.Г. Шовкуна виділена у відповідності до четвертого абзацу третьої частини статті 11 Закону України «Про повну загальну середню освіту».
3. Уроки з фізичної культури є обов'язковими в Прилуцькій гімназії №3 ім. С.Г. Шовкуна і проводяться не менше трьох разів на тиждень (четверта частина статті 26 Закону України «Про фізичну культуру і спорт»).
4. Години навчального навантаження для перерозподілу між освітніми компонентами визначає заклад освіти самостійно згідно рішення педагогічної ради.
5. Уроки з предмету Технології проводяться у відповідності до п.18 розділу III «Санітарного регламенту для закладів загальної середньої освіти» затвердженого Наказом МОЗУ 25 вересня 2020 року № 2205 зареєстровано в МЮУ 10 листопада 2020 р. за № 1111/35394 та інструктивно-методичних рекомендацій щодо організації освітнього процесу та викладання навчальних предметів у закладах загальної середньої освіти. Вивчення предмета Технології/Трудове навчання здійснювати в навчальних майстернях. Поділ класів на групи технічних і обслуговуючих видів праці відбувається за бажанням учнів та здійснюється відповідно до нормативів, затверджених наказом МОН від 20.02.2002 № 128 за наявності в класі більше ніж 27 учнів з дотриманням норм Санітарного регламенту (приміщення навчальних майстерень повинні бути розраховані на 13 – 15 робочих місць). Якщо кількість учнів у класі не дає змоги здійснити поділ на групи, то формування груп здійснювати з паралельних класів.

6.У гімназії запроваджено інтегровані курси «Здоров'я, безпека та добробут», «Мистецтво», «Історія та громадянська освіта»

Навчальний план для учнів 7-9 класів роки навчання (2024 – 2027)

Таблиця № 2

Освітні галузі	Предмети	Кількість годин на тиждень у класах		
		7 клас	8 клас	9 клас
Мовно-літературна	Українська мова	3	3	3
	Українська література	1,5	1,5	1,5
	Зарубіжна література	1	1	1
	Іноземна мова	3,5	3	3
Математична	Математика			
	Алгебра	2,5	2,5	2,5
	Геометрія	1,5	1,5	1,5
Природнична	Інтегр. курс «Пізнаємо природу»			
	Географія	2	2	1
	Біологія	2	2	2
	Хімія	1	2	2
	Фізика	2	2	3
Соціальна і здоров'язбережувальна	Інтегрований курс «Здоров'я, безпека та добробут»	1	0,5	0,5
Громадянська та історична	Інтегрований курс історії та громад.осв.	1,5	2	1,5
	Правознавство			0,5
Інформатична	Інформатика	1	1	1
Технологічна	Технології	1	1	1

Мистецька	Інтегрований курс мистецтва		1	1
	Музичне мистецтво	0,5		
	Образотворче мистецтво	0,5		
Фізична культура	Фізична культура	3	3	3
Години навчального навантаження для перерозподілу між освітніми компонентами		6,5	6,5	6,5
Загальнорічна кількість навчальних годин, що фінансуються з бюджету (без урахування поділу на групи)		35	36	36
Гранично допустиме навчальне навантаження		32	33	33
Усього (без фізичної культури + фізична культура; без урахування поділу класів на групи)		32+3	33+3	33+3

Години, передбачені для фізичної культури, не враховуються під час визначення гранично допустимого навчального навантаження учнів.

5. Перелік модельних навчальних програм для 7-9 класів (цикл предметного базового навчання базової середньої освіти) згідно з переліком предметів та інтегрованих курсів, визначеним навчальним планом

Таблиця 3

Освітня галузь	Модельна навчальна програма	
	назва	автор(и)
Мовно-літературна	1) «Українська мова. 7–9 класи» для закладів загальної середньої освіти	Заболотний О. В., Заболотний В. В., Лавринчук В. П., Плівачук К. В., Попова Т. Д
	2) «Українська література. 7-9 кл.» для закладів загальної середньої освіти	Заболотний О. В., Слоньовська О. В та ін.
	2) Зарубіжна література 5-9 класи " для закладів загальної середньої освіти (у редакції 2023 року)	Ніколенко О. М., Ісаєва О. О., Клименко Ж. В., Ярмольська І. В. та ін.
Мовно-літературна (іншомовна освіта)	«Іноземна мова. 5-9 класи» для закладів загальної середньої освіти	Зимомря І. М., Мойсюк В. А., Трифан М. С., Унгурян І. К., Яковчук М. В.

Математична	1) «Алгебра. 7–9 класи» для закладів загальної середньої освіти 2) «Геометрія. 7–9 класи» для закладів загальної середньої освіти	1) Мерзляк А. Г., Номіровський Д. А., Пихтар М. П., Рубльов Б. В., Семенов В. В., Якір М. С. 2) Мерзляк А. Г., Номіровський Д. А., Пихтар М. П., Рубльов Б. В., Семенов В. В., Якір М. С.
Громадянська та історична освіта	«Історія: Україна і світ. 7–9 класи (інтегрований курс)» (варіант 2) для закладів загальної середньої освіти	автори: Власова Н.С., Желіба О.В., Кронгауз В.О., Секиринський Д.О., Щупак І. Я.
Соціальна та здоров'язбережна	1) "Здоров'я, безпека та добробут. 7-9 класи (інтегрований курс)" для закладів ЗЗСО	авт. Шиян О.І., Дяків В. Г., Седоченко А. Б., Страшко С.В.
Технологічна	«Технології. 7–9 класи» для закладів загальної середньої освіти	Ходзицька І.Ю., Горобець О.В., Медвідь О.Ю., Пасічна Т.С., Приходько Ю.М.
Інформатична	«Інформатика. 7–9 класи» для закладів загальної середньої освіти	Ривкінд Й. Я., Лисенко Т. І., Чернікова Л. А., Шакоотько В. В.
Природнича	«Хімія. 7–9 класи» для закладів загальної середньої освіти «Географія». 6-9 класи для закладів загальної середньої освіти «Біологія. 7–9 класи» для закладів загальної середньої освіти «Фізика. 7–9 класи» для закладів загальної середньої освіти	Григорович О. В Запотоцький С.П., Карпюк Г.І., Гладковський Р.В. ін. Балан П. Г., Кулініч О. М., Юрченко Л. П. Кремінський Б. Г., Гельфгат І. М., Божинова Ф. Я., Ненашев І. Ю., Кірюхіна О. О.
Мистецька	«Мистецтво. 7-9 класи (інтегрований курс)» для закладів загальної середньої освіти	Масол Л. М.
Фізична культура	«Фізична культура. 7-9 класи» для закладів загальної середньої освіти	Баженов Є. В., Бідний М.В., Ребрина А.А., Коломоець Г. А., Дутчак М. В., Данільченко В.О.

Освітня програма базової середньої освіти (9 класи) розроблена на виконання Закону України «Про освіту», Закону України «Про повну загальну середню освіту» та постанови Кабінету Міністрів України від 23 листопада 2011 року № 1392 «Про затвердження Державного стандарту базової та повної загальної середньої освіти» (Із змінами, внесеними згідно з Постановами КМ № 538 від 07.08.2013, № 143 від 26.02.2020), відповідно до Типової освітньої програми закладів загальної середньої освіти II ступеня (наказ Міністерства освіти і науки України від 20.04.2018 № 405) з навчанням українською мовою.

Загальний обсяг навчального навантаження та орієнтовна тривалість і можливі взаємозв'язки освітніх галузей, предметів, дисциплін.

Загальний обсяг навчального навантаження для учнів 9-х класів – 1260 годин/навчальний рік.

Детальний розподіл навчального навантаження на тиждень окреслює навчальний план закладу, який дає цілісне уявлення про зміст і структуру другого рівня освіти, встановлює погодинне співвідношення між окремими предметами за роками навчання, визначає гранично допустиме тижневе навантаження учнів

Навчальний план для школи II ступеня (9 класи) на 2025-2026 навчальний рік (додаток 4) розроблений відповідно таблиці 1 до Типової освітньої програми ЗЗСО II ступеня (наказ МОН України №405 від 20.04.2018 р.)

Збереження здоров'я дітей належить до головних завдань школи. Тому формування навичок здорового способу життя та безпечної поведінки здійснюється не лише в рамках предметів "Фізична культура" та "Основи здоров'я", а інтегрується у змісті всіх предметів інваріантної та варіативної складових навчальних планів. Змістове наповнення предмета «Фізична культура» заклад освіти формує самостійно з варіативних модулів відповідно до статево-вікових особливостей учнів, їх інтересів, матеріально-технічної бази навчального закладу, кадрового забезпечення.

Очікувані результати навчання здобувачів освіти, які має реалізувати вчитель у рамках кожної освітньої галузі.

№	Ключові компетентності	Компоненти
---	------------------------	------------

1	Спілкування державною (і рідною — у разі відмінності) мовами	Уміння: ставити запитання і розпізнавати проблему; міркувати, робити висновки на основі інформації, поданої в різних формах (у текстовій формі, таблицях, діаграмах, на графіках); розуміти, пояснювати і перетворювати тексти задач (усно і письмово), грамотно висловлюватися рідною мовою; доречно та коректно вживати в мовленні термінологію з окремих предметів, чітко, лаконічно та зрозуміло формулювати думку, аргументувати, доводити правильність тверджень; уникнення невнормованих іншомовних запозичень у спілкуванні на тематику окремого предмета; поповнювати свій словниковий запас. Ставлення: розуміння важливості чітких та лаконічних формулювань. Навчальні ресурси: означення понять, формулювання властивостей, доведення правил, теорем
2	Спілкування іноземними мовами	Уміння: здійснювати спілкування в межах сфер, тем і ситуацій, визначених чинною навчальною програмою; розуміти на слух зміст автентичних текстів; читати і розуміти автентичні тексти різних жанрів і видів із різним рівнем розуміння змісту; здійснювати спілкування у письмовій формі відповідно до поставлених завдань; використовувати у разі потреби невербальні засоби спілкування за умови дефіциту наявних мовних засобів; ефективно взаємодіяти з іншими усно, письмово та за допомогою засобів електронного спілкування. Ставлення: критично оцінювати інформацію та використовувати її для різних потреб; висловлювати свої думки, почуття та ставлення; адекватно використовувати досвід, набутий у вивченні рідної мови та інших навчальних предметів, розглядаючи його як засіб усвідомленого оволодіння іноземною мовою; обирати й застосовувати доцільні комунікативні стратегії відповідно до різних потреб; ефективно користуватися навчальними стратегіями для самостійного вивчення іноземних мов. Навчальні ресурси: підручники, словники, довідкова література, мультимедійні засоби, адаптовані іншомовні тексти.

3	Математична компетентність	Уміння: оперувати текстовою та числовою інформацією; встановлювати відношення між реальними об'єктами навколишньої дійсності (природними, культурними, технічними тощо); розв'язувати задачі, зокрема практичного змісту; будувати і досліджувати найпростіші математичні моделі реальних об'єктів, процесів і явищ, інтерпретувати та оцінювати результати; прогнозувати в контексті навчальних та практичних задач; використовувати математичні методи у життєвих ситуаціях. Ставлення: усвідомлення значення математики для повноцінного життя в сучасному суспільстві, розвитку технологічного, економічного й оборонного потенціалу держави, успішного вивчення інших предметів. Навчальні ресурси: розв'язування математичних задач, і обов'язково таких, що моделюють реальні життєві ситуації
4	Основні компетентності у природничих науках і технологіях	Уміння: розпізнавати проблеми, що виникають у довкіллі; будувати та досліджувати природні явища і процеси; послуговуватися технологічними пристроями. Ставлення: усвідомлення важливості природничих наук як універсальної мови науки, техніки та технологій. усвідомлення ролі наукових ідей в сучасних інформаційних технологіях Навчальні ресурси: складання графіків та діаграм, які ілюструють функціональні залежності результатів впливу людської діяльності на природу
5	Інформаційно-цифрова компетентність	Уміння: структурувати дані; діяти за алгоритмом та складати алгоритми; визначати достатність даних для розв'язання задачі; використовувати різні знакові системи; знаходити інформацію та оцінювати її достовірність; доводити істинність тверджень. Ставлення: критичне осмислення інформації та джерел її отримання; усвідомлення важливості інформаційних технологій для ефективного розв'язування математичних задач. Навчальні ресурси: візуалізація даних, побудова графіків

		та діаграм за допомогою програмних засобів
6	Уміння вчитися впродовж життя	Уміння: визначати мету навчальної діяльності, відбирати й застосовувати потрібні знання та способи діяльності для досягнення цієї мети; організовувати та планувати свою навчальну діяльність; моделювати власну освітню траєкторію, аналізувати, контролювати, коригувати та оцінювати результати своєї навчальної діяльності; доводити правильність власного судження або визнавати помилковість. Ставлення: усвідомлення власних освітніх потреб та цінності нових знань і вмінь; зацікавленість у пізнанні світу; розуміння важливості вчитися впродовж життя; прагнення до вдосконалення результатів своєї діяльності. Навчальні ресурси: моделювання власної освітньої траєкторії
7	Ініціативність і підприємливість	Уміння: генерувати нові ідеї, вирішувати життєві проблеми, аналізувати, прогнозувати, ухвалювати оптимальні рішення; використовувати критерії раціональності, практичності, ефективності та точності, з метою вибору найкращого рішення; аргументувати та захищати свою позицію, дискутувати; використовувати різні стратегії, шукаючи оптимальних способів розв'язання життєвого завдання. Ставлення: ініціативність, відповідальність, упевненість у собі; переконаність, що успіх команди – це й особистий успіх; позитивне оцінювання та підтримка конструктивних ідей інших. Навчальні ресурси: завдання підприємницького змісту (оптимізаційні задачі)
8	Соціальна і громадянська компетентності	Уміння: висловлювати власну думку, слухати і чути інших, оцінювати аргументи та змінювати думку на основі доказів; аргументувати та відстоювати свою позицію; ухвалювати аргументовані рішення в життєвих ситуаціях; співпрацювати в команді, виділяти та виконувати власну роль в командній роботі; аналізувати власну економічну ситуацію, родинний бюджет; орієнтуватися в широкому колі послуг і товарів на основі чітких критеріїв, робити

		споживчий вибір, спираючись на різні дані. Ставлення: ощадливість і поміркованість; рівне ставлення до інших незалежно від статків, соціального походження; відповідальність за спільну справу; налаштованість на логічне обґрунтування позиції без передчасного переходу до висновків; повага до прав людини, активна позиція щодо боротьби із дискримінацією. Навчальні ресурси: завдання соціального змісту
9	Обізнаність і самовираження у сфері культури	Уміння: грамотно і логічно висловлювати свою думку, аргументувати та вести діалог, враховуючи національні та культурні особливості співрозмовників та дотримуючись етики спілкування і взаємодії; враховувати художньо-естетичну складову при створенні продуктів своєї діяльності (малюнків, текстів, схем тощо). Ставлення: культурна самоідентифікація, повага до культурного розмаїття у глобальному суспільстві; усвідомлення впливу окремого предмета на людську культуру та розвиток суспільства. Навчальні ресурси: математичні моделі в різних видах мистецтва
10	Екологічна грамотність і здорове життя	Уміння: аналізувати і критично оцінювати соціально-економічні події в державі на основі різних даних; враховувати правові, етичні, екологічні і соціальні наслідки рішень; розпізнавати, як інтерпретації результатів вирішення проблем можуть бути використані для маніпулювання. Ставлення: усвідомлення взаємозв'язку кожного окремого предмета та екології на основі різних даних; ощадне та бережливе відношення до природних ресурсів, чистоти довкілля та дотримання санітарних норм побуту; розгляд порівняльної характеристики щодо вибору здорового способу життя; власна думка та позиція до зловживань алкоголю, нікотину тощо. Навчальні ресурси: навчальні проекти, завдання соціально-економічного, екологічного змісту; задачі, які сприяють усвідомленню цінності здорового способу

	ЖИТТЯ
--	-------

Такі ключові компетентності, як уміння вчитися, ініціативність і підприємливість, екологічна грамотність і здоровий спосіб життя, соціальна та громадянська компетентності можуть формуватися відразу засобами усіх предметів. Виокремлення в навчальних програмах таких наскрізних ліній ключових компетентностей як «Екологічна безпека й сталий розвиток», «Громадянська відповідальність», «Здоров'я і безпека», «Підприємливість і фінансова грамотність» спрямоване на формування в учнів здатності застосовувати знання й уміння у реальних життєвих ситуаціях. Наскрізнi лінії є засобом інтеграції ключових і загальнопредметних компетентностей, окремих предметів та предметних циклів; їх необхідно враховувати при формуванні шкільного середовища. Наскрізнi лінії є соціально значимими надпредметними темами, які допомагають формуванню в учнів уявлень про суспільство в цілому, розвивають здатність застосовувати отримані знання у різних ситуаціях.

Навчання за наскрізними лініями реалізується насамперед через:

- організацію навчального середовища — зміст та цілі наскрізних тем враховуються при формуванні духовного, соціального і фізичного середовища навчання;
- окремі предмети — виходячи із наскрізних тем при вивченні предмета проводяться відповідні трактовки, приклади і методи навчання, реалізуються надпредметні, міжкласові та загальношкільні проекти. Роль окремих предметів при навчанні за наскрізними темами різна і залежить від цілей і змісту окремого предмета та від того, наскільки тісно той чи інший предметний цикл пов'язаний із конкретною наскрізною темою;
- предмети за вибором;
- роботу в проектах;
- позакласну навчальну роботу і роботу гуртків.

Наскрізна лінія	Коротка характеристика
Екологічна безпека й сталий розвиток	Формування в учнів соціальної активності, відповідальності та екологічної свідомості, готовності брати участь у вирішенні питань збереження довкілля і розвитку суспільства, усвідомлення важливості сталого розвитку для майбутніх поколінь. Проблематика наскрізної лінії реалізується через завдання з реальними даними про використання природних ресурсів, їх збереження та примноження. Аналіз цих даних сприяє розвитку бережливого ставлення до навколишнього середовища, екології, формуванню критичного мислення, вміння вирішувати проблеми, критично оцінювати перспективи розвитку навколишнього середовища і людини. Можливі уроки на відкритому повітрі.
Громадян - ська відпо-відальність	Сприяє формуванню відповідального члена громади і суспільства, що розуміє принципи і механізми функціонування суспільства. Ця наскрізна лінія освоюється в основному через колективну діяльність (дослідницькі роботи, роботи в групі, проекти тощо), яка поєднує окремі предмети між собою і розвиває в учнів готовність до співпраці, толерантність щодо різноманітних способів діяльності і думок. Вивчення окремого предмета має викликати в учнів якомога більше позитивних емоцій, а її зміст — бути націленим на виховання порядності, старанності, систематичності, послідовності, посидючості і чесності. Приклад вчителя покликаний зіграти важливу роль у формуванні толерантного ставлення до товаришів, незалежно від рівня навчальних досягнень.
Здоров'я і безпека	Завданням наскрізної лінії є становлення учня як емоційно стійкого члена суспільства, здатного вести здоровий спосіб життя і формувати навколо себе безпечне життєве середовище. Реалізується через завдання з реальними даними про безпеку і охорону здоров'я (текстові завдання, пов'язані з середовищем дорожнього руху, рухом пішоходів і транспортних засобів). Варто звернути увагу на проблеми, пов'язані із ризиками для життя і здоров'я. Вирішення проблем, знайдених з «ага-ефектом», пошук оптимальних методів вирішення і розв'язування задач тощо, здатні викликати в учнів чимало радісних емоцій.

Підприєм- ливість і фінансова грамот- ність	Наскрізна лінія націлена на розвиток лідерських ініціатив, здатність успішно діяти в технологічному швидкозмінному середовищі, забезпечення кращого розуміння учнями практичних аспектів фінансових питань (здійснення заощаджень, інвестування, запозичення, страхування, кредитування тощо). Ця наскрізна лінія пов'язана з розв'язуванням практичних завдань щодо планування господарської діяльності та реальної оцінки власних можливостей, складання сімейного бюджету, формування економного ставлення до природних ресурсів.
---	--

Необхідною умовою формування компетентностей є діяльнісна спрямованість навчання, яка передбачає постійне включення учнів до різних видів педагогічно доцільної активної навчально-пізнавальної діяльності, а також практична його спрямованість. Доцільно, де це можливо, не лише показувати виникнення факту із практичної ситуації, а й по можливості створювати умови для самостійного виведення нового знання, перевірки його на практиці і встановлення причинно-наслідкових зв'язків шляхом створення проблемних ситуацій, організації спостережень, дослідів та інших видів діяльності. Формуванню ключових компетентностей сприяє встановлення та реалізація в освітньому процесі міжпредметних і внутрішньопредметних зв'язків, а саме: змістово-інформаційних, операційно-діяльнісних і організаційно-методичних. Їх використання посилює пізнавальний інтерес учнів до навчання і підвищує рівень їхньої загальної культури, створює умови для систематизації навчального матеріалу і формування наукового світогляду. Учні набувають досвіду застосування знань на практиці та перенесення їх в нові ситуації.

Перелік освітніх галузей.

Освітню програму укладено за такими освітніми галузями:

Мови і літератури

Суспільствознавство

Мистецтво

Математика

Природознавство

Технології

Здоров'я і фізична культура

Логічна послідовність вивчення предметів розкривається у відповідних навчальних програмах.

Перелік навчальних програм

№ з/п	Назва навчальної програми	Підстава	Класи
1	Українська мова	Наказ МОН від 07.06.2017 № 804 «Про оновлені навчальні програми для учнів 5-9 класів загальноосвітніх навчальних закладів»	5-9
2	Українська література		5-9
3	Біологія		6-9
4	Інформатика		5-9
5	Математика		5-9
6	Мистецтво		5-9
7	Трудове навчання		5-9
8	Фізика		7-9
9	Хімія		7-9
10	Іноземні мови(англ. мова)		5-9
11	Основи правознавства	Наказ МОН від 07.06.2017 № 804 «Про оновлені навчальні програми для учнів 5-9 класів загальноосвітніх навчальних закладів» (зі змінами, внесеними наказом Міністерства освіти і науки України від 03.08.2022 № 698);	9
12	Зарубіжна література		6-9
13	Географія		6-9
14	Основи здоров'я		6-9
15	Фізична культура		6-9
16	Історія України Всесвітня історія		6-11

6. Основні форми та особливості організації освітнього процесу

Основними формами організації освітнього процесу в 1-4 класах є різні типи уроку:

- формування компетентностей;
- розвитку компетентностей;
- перевірки та/або оцінювання досягнення компетентностей;
- корекції основних компетентностей;
- комбінований урок.

Також екскурсії, віртуальні подорожі, спектаклі, квести, які вчитель організує у межах уроку або в позаурочний час.

Форми організації освітнього процесу можуть уточнюватись та розширюватись у змісті окремих предметів за умови виконання державних вимог Державного стандарту та окремих предметів протягом навчального року. Вибір форм і методів навчання вчитель визначає самостійно, враховуючи конкретні умови роботи, забезпечуючи водночас досягнення конкретних очікуваних результатів, зазначених у навчальних програмах окремих предметів.

Основними формами організації освітнього процесу в 5-9 класах є різні типи уроків:

- урок формування компетентностей;
- урок розвитку компетентностей;
- урок перевірки та/або оцінювання досягнення компетентностей;
- урок корекції основних компетентностей;
- комбінований урок.

Також формами організації освітнього процесу можуть бути екскурсії, віртуальні подорожі, уроки-семінари, конференції, форуми, спектаклі, брифінги, квести, інтерактивні уроки, інтегровані уроки, проблемні уроки, відеоуроки тощо.

Із метою засвоєння нового матеріалу та розвитку компетентностей, крім уроку, проводяться навчально-практичні заняття. Ця форма організації поєднує виконання різних практичних вправ, експериментальних робіт відповідно до змісту окремих предметів, менш регламентована й має акцент на більшій самостійності учнів в експериментальній та практичній діяльності. Досягнуті компетентності учні можуть застосувати на практичних заняттях і заняттях практикуму. Практичне заняття – це така форма навчальної діяльності, яка надає учням можливість застосовувати отримані ними знання на практиці. Експериментальні завдання, передбачені змістом окремих предметів, виконуються на заняттях із практикуму (виконання експериментально-практичних робіт).

Консультації проводяться з учнями, які не були присутні на попередніх уроках або не зрозуміли, не засвоїли зміст окремих предметів. Розвиток і корекцію основних компетентностей можна, крім уроку відповідного типу, проводити на семінарі, заключній конференції, екскурсії тощо. Семінар як форма організації об'єднує бесіду та дискусію учнів. Заключна конференція може будуватися як у формі дискусії, так і у формі диспуту, на якому обговорюються полярні точки зору. Учитель або учні підбивають підсумки обговорення і формулюють висновки.

Перевірка та/або оцінювання досягнення компетентностей крім уроку може здійснюватися у формі заліку, співбесіди, контрольного навчально-практичного заняття.

Функцію перевірки та/або оцінювання досягнення компетентностей виконує навчально-практичне заняття. Учні одержують конкретні завдання, з виконання яких звітують перед вчителем.

Практичні заняття та заняття практикуму також можуть будуватися з метою реалізації контрольних функцій освітнього процесу. На цих заняттях учні самостійно виготовляють вироби, проводять виміри та звітують за виконану роботу.

Можливо проводити заняття в малих групах, бригадах і ланках (у тому числі робота учнів у парах змінного складу) за умови, що окремі учні виконують роботу бригадирів, консультантів, тобто тих, хто навчає малу групу.

Форми організації освітнього процесу можуть уточнюватись та розширюватись у змісті окремих предметів за умови виконання державних вимог Державного стандарту та окремих предметів протягом навчального року.

Вибір форм і методів навчання вчитель визначає самостійно, враховуючи конкретні умови роботи, забезпечуючи водночас досягнення конкретних очікуваних результатів, зазначених у навчальних програмах окремих предметів.

Особливості організації освітнього процесу в 2025-2026 н.р.

В 2025-2026 н.р. педагогічний колектив закладу продовжить роботу над реалізацією методичної теми «Формування інноваційного освітнього середовища на основі педагогіки партнерства в умовах реалізації компетентнісного підходу та принципу дитиноцентризму на ідеях В. Сухомлинського». Педагогіка партнерства (співробітництва) ґрунтується на принципах гуманізму й творчого підходу до розвитку особистості. Її мета - створення нового гуманного співтовариства. Головні завдання педагогіки партнерства:

- подолання інертності мислення;
- перехід на якісно новий рівень побудови взаємовідносин між учасниками освітнього процесу.

Це завдання реалізовується у спільній діяльності вчителя й учнів, учителя й батьків, що передбачає взаєморозуміння, єдність інтересів і прагнень з метою особистісного розвитку здобувачів освіти.

Принципи партнерства:

- повага до особистості;
- доброзичливість і позитивне ставлення;
- довіра у відносинах;

- діалог – взаємодія – взаємоповага;
- розподілене лідерство (проактивність, право вибору та відповідальність за нього, горизонтальність зв'язків);
- принципи соціального партнерства (рівність сторін, добровільність прийняття зобов'язань, обов'язковість виконання домовленостей).

Утілюючи ідеї педагогіки партнерства, вчителі використовують в своїй роботі не тільки стандартні методи організації освітнього процесу, але в більшій мірі виявляють ініціативу і будують навчання і виховання таким чином, щоб дитина була постійно залучена до спільної діяльності. Як інструменти педагогіки партнерства використовуються цікаві й захоплюючі розповіді, відверті бесіди, справедлива і незалежна оцінка, заохочення творчих успіхів, особистий приклад, зустрічі з цікавими людьми, спільний пошук рішень, спільні суспільно корисні справи, благодійні акції, екскурсії тощо.

Упродовж останніх років наполегливо працюємо над упровадженням особистісно-орієнтованої моделі освіти, заснованої на ідеології дитиноцентризму. Дитиноцентризм розуміється як максимальне наближення навчання і виховання конкретної дитини до її сутності, здібностей і життєвих планів.

Актуальними для нової української школи є такі ідеї дитиноцентризму:

- відсутність адміністративного контролю, який обмежує свободу педагогічної творчості;
- активність учнів у навчальному процесі, орієнтація на інтереси та досвід учнів, створення навчального середовища, яке б перетворило навчання на яскравий елемент життя дитини;
- практична спрямованість навчальної діяльності, взаємозв'язок особистого розвитку дитини з її практичним досвідом;
- відмова від орієнтації навчально-виховного процесу на середнього школяра і обов'язкове врахування інтересів кожної дитини;
- виховання вільної незалежної особистості;
- забезпечення свободи і права дитини в усіх проявах її діяльності, урахування її вікових та індивідуальних особливостей, забезпечення морально-психологічного комфорту дитини;
- впровадження учнівського самоврядування.

У закладі впроваджуються інформаційно-комунікативні технології. Застосування ІКТ в освітньому процесі базується на загальному розумінні зміни ролі інформації та принципах інформаційної взаємодії в різних напрямках освітньої діяльності. Це дозволяє формувати позитивну мотивацію учнів до навчальної діяльності, критичне і логічне мислення, вміння приймати рішення, співпрацювати в команді, бути конкурентоздатними та впевненими

особистостями. Вчителі не тільки самі активно використовують інтернет-ресурси, сучасні інформаційні технології, але й забезпечують їх активне використання учнями.

Здійснюючи самооцінку внутрішньої системи забезпечення якості освіти, у цьому навчальному році робимо самооцінку роботи закладу за напрямом «Педагогічна діяльність педагогічних працівників закладу освіти»

В закладі організована сімейна (домашня) форма навчання. Вона діє для учнів, чийі батьки хочуть і готові самостійно організувати навчання вдома. Проте учня зараховуємо до школи та закріплюємо за певним класом відповідно до заяви батьків. Вчителі, що працюють в даному класі відслідковують його навчальний прогрес. Знання учня мають відповідати Державному стандарту. Формувальне та підсумкове оцінювання здійснюється 4 рази на рік. Формувальне оцінювання відбувається шляхом спостереження за здобувачем освіти у різних видах навчальної діяльності або за допомогою інших засобів формувального оцінювання. Формувальне та завершальне (підсумкове) оцінювання відбувається за спільної участі педагогічного працівника та одного з батьків і може бути організовано в освітньому середовищі, звичному для здобувача освіти.

Педагогічний патронаж в закладі освіти передбачений для учнів, які за станом здоров'я не можуть з'являтися у школі щодня, перебувають на стаціонарному лікуванні або потребують навчання біля лікарняного ліжка (відповідно до довідок ЛКК). Організацію педагогічного патронажу здійснюють педагогічні працівники закладу освіти. З метою реалізації індивідуальної освітньої траєкторії учня, на основі освітньої програми закладу освіти, розробляється індивідуальний навчальний план, що визначає послідовність, форму і темп засвоєння здобувачем освіти компонентів освітньої програми. Індивідуальний навчальний план затверджує керівник закладу освіти. Індивідуальні навчальні плани учнів, що перебувають на індивідуальній формі навчання (педагогічний патронаж) -ДОДАТОК 5.

Здобувачі освіти (крім тих, які навчаються за Державним стандартом початкової освіти) проходять поточне та підсумкове (семестрове та річне) оцінювання навчальних досягнень, а також атестацію.

До здобувачів освіти, які навчаються за Державним стандартом початкової освіти, застосовується формувальне та завершальне (підсумкове) оцінювання. Формувальне оцінювання відбувається шляхом спостереження педагогічним працівником за здобувачем освіти у різних видах навчальної діяльності або за допомогою інших засобів формувального оцінювання.

7. Оцінювання результатів навчання здобувачів освіти

Опис інструментарію оцінювання учнів 1-4-х класів

Оцінювання результатів навчання здобувачів освіти здійснюється відповідно до «Методичних рекомендацій щодо оцінювання результатів навчання учнів 1-4 класів закладів загальної середньої освіти» затверджених наказом МОН № 813 від 13.07.2021 року» Про затвердження методичних рекомендацій щодо оцінювання результатів навчання учнів 1-4 класів закладів загальної середньої освіти».

Оцінювання навчальних досягнень учнів початкових класів слід розглядати як процес отримання даних про стан сформованості результатів навчання учнів, аналіз отриманих даних та формулювання на його основі суджень про об'єкт, який оцінюють. Оцінювання доцільно здійснювати з метою створення сприятливих умов для розвитку талантів і здібностей кожного учня/учениці, формування у нього/неї компетентностей та наскрізних умінь відповідно до вікових та індивідуальних психофізіологічних особливостей та потреб, а також визначення ступеня якості освітнього процесу та шляхів підвищення його ефективності.

Характерною ознакою оцінювання є рівноправна взаємодія учасників освітнього процесу, спрямована на формування суб'єктної позиції учня/учениці через активне залучення його/її до самооцінювання/ взаємооцінювання і прийняття рішень щодо подальшої навчальної діяльності. Відповідно до [Закону України «Про повну загальну середню освіту»](#) оцінювання ґрунтується на принципах дитиноцентризму, об'єктивності, доброчесності, справедливості, неупередженості, систематичності, критеріальності, гнучкості, перспективності, диференційованості та конфіденційності, а також плановості, чіткості, прозорості, відкритості, доброзичливості. Основними функціями оцінювання є формувальна, діагностувальна, мотиваційно-стимулювальна, розвивальна, орієнтувальна, коригувальна, прогностична, констатувальна, виховна. Відповідно до мети оцінювання пріоритетними є формувальна та діагностувальна функції оцінювання. Реалізацію формувальної функції оцінювання забезпечують відстеженням динаміки навчального поступу учня/учениці, визначенням його/її навчальних потреб та подальшим спрямуванням освітнього процесу на підвищення ефективності навчання з урахуванням виявлених результатів навчання. Діагностувальна функція дає можливість виявити стан набутого учнями досвіду навчальної діяльності відповідно до поставлених цілей, з'ясувати передумови стану сформованості отриманих результатів, причини виникнення утруднень, скоригувати процес

навчання, відстежити динаміку формування результатів навчання та спрогнозувати їх розвиток. Обидві функції взаємодоповнюють одна одну і зумовлюють особливості організації оцінювальної діяльності.

Об'єктами оцінювання є результати навчання учня/учениці, у тому числі процес їх досягнення ним/нею. Відповідно до пункту 22 статті 1 [Закону України «Про освіту»](#) результати навчання - це знання, уміння, навички, способи мислення, погляди, цінності, інші особисті якості, набуті у процесі навчання, виховання та розвитку, які можна ідентифікувати, спланувати, виміряти і оцінити та які особа здатна продемонструвати після завершення освітньої програми або окремих освітніх компонентів. Задля здійснення оцінювання з урахуванням вікових особливостей учнів 1-4 класів щодо можливостей оволодіння певними складниками результатів навчання серед них доцільно виокремлювати об'єктивні результати навчання (знання про предмети і явища навколишнього світу, взаємозв'язки і відношення між ними, уміння та навички оперувати знаннями, уміння застосовувати набутий досвід навчальних дій, досвід творчої діяльності, що відображено в обов'язкових/очікуваних результатах навчання, визначених в освітній програмі закладу загальної середньої освіти) та особистісні надбання учня/учениці (активність, ініціативність; старанність, наполегливість; комунікабельність, здатність співпрацювати; самостійність, відповідальність; ціннісні ставлення), які він/вона виявляє у процесі досягнення результату навчання. Відповідно до пункту 28 Державного стандарту початкової освіти отримання даних, їх аналіз та формулювання суджень про результати навчання учнів здійснюють у процесі:

- формувального оцінювання, метою якого відстеження особистісного розвитку учнів й ходу опановування ними навчального досвіду як основи компетентності та побудову індивідуальної освітньої траєкторії особистості;
- підсумкового оцінювання, метою якого є співвіднесення навчальних досягнень учнів з обов'язковими/очікуваними результатами навчання, визначеними Державним стандартом/освітньою програмою.

Оцінювання передбачає організацію діяльності учнів задля отримання даних про стан сформованості очікуваних результатів навчання, визначених учителем для певного заняття/системи занять з певної програмової теми на основі освітньої програми закладу освіти. Результат оцінювання особистісних надбань учня/учениці у 1-4 класах слід виражати вербальною оцінкою, а об'єктивних результатів навчання учня/учениці у 1-2 класах - вербальною оцінкою, у 3-4 класах – або вербальною оцінкою, або рівневою оцінкою за

вибором закладу загальної середньої освіти на підставі рішення педагогічної ради.

ФОРМУВАЛЬНЕ ОЦІНЮВАННЯ

Формувальне оцінювання розпочинається з перших днів навчання у школі і триває постійно. Формувальне оцінювання спрямовують на з'ясування індивідуальних проблем в опануванні учнем програмовим матеріалом та запобігання утруднень на подальших етапах навчання. Задля цього учитель здійснює постійне спостереження за динамікою розвитку особистісних якостей учня/учениці, рівня сформованості у нього певних навчальних дій, що співвідносяться з очікуваними результатами, сприяє формуванню впевненості щодо власних можливостей та навичок учіння. За потреби коригує навчальний поступ учня/учениці. Формувальне оцінювання необхідно здійснювати в психологічно комфортних умовах, що передбачають рівноправний діалог між учнем/ученицею та вчителем. Оцінювальну діяльність слід розпочинати із самооцінювання учнем/ученицею власної роботи (або взаємооцінювання результатів навчання учнями) і завершувати оцінюванням результату учителем.

Результати формувального оцінювання необхідно виражати вербальною оцінкою учителя/учнів, що характеризує процес навчання та досягнення учнів. При цьому учитель озвучує оцінювальне судження після того, як висловив/ли думку учень/учні. Оцінювальне судження вчителя слугує зразком для наступних оцінювальних суджень учнів під час самооцінювання і взаємооцінювання.

В межах формувального оцінювання за результатами опанування певної програмової теми/частини теми (якщо тема велика за обсягом)/кількох тем чи розділу протягом навчального року рекомендуємо проводити тематичні діагностувальні роботи.

Тематична діагностувальна робота є засобом зворотного зв'язку стосовно опанування учнями частиною очікуваних/обов'язкових результатів навчання з метою оперативного регулювання та коригування освітнього процесу задля підвищення його ефективності. Вона проводиться з метою:

- визначення якісних і кількісних характеристик оволодіння певною, достатньо завершеною частиною навчального матеріалу відповідно до очікуваних результатів навчання, визначених в освітній програмі;
- виявлення утруднень в навчальній діяльності учнів, коригування освітнього процесу та (за потреби) внесення коректив до календарно-тематичного планування з метою подолання виявлених в учнів утруднень;

- прогнозування результатів навчання на наступному етапі опанування програмовим матеріалом з урахуванням шляхів удосконалення методики навчання.

ПІДСУМКОВЕ ОЦІНЮВАННЯ

Об'єктом підсумкового оцінювання є результати навчання учня/учениці за рік. Під час підсумкового оцінювання рекомендуємо зіставляти навчальні досягнення учнів з очікуваними результатами навчання, визначеними в освітніх програмах закладів загальної середньої освіти, з урахуванням Орієнтовної рамки оцінювання. Основою для підсумкового оцінювання результатів навчання за рік можуть бути результати виконання тематичних діагностувальних робіт, записи оцінювальних суджень про результати навчання, зафіксовані на носіях зворотного зв'язку з батьками, спостереження вчителя у процесі формувального оцінювання. Визначати підсумкову оцінку за рік з урахуванням динаміки досягнення того чи іншого результату навчання.

Підсумкове оцінювання за рік з предметів вивчення таких освітніх галузей, як «Технологічна», «Інформатична», «Мистецька» і «Фізкультурна» здійснювати шляхом узагальнення даних, отриманих під час формувального оцінювання, з урахуванням динаміки формування результату навчання. Підсумкову (річну) оцінку слід визначати з урахуванням індивідуалізованої діагностувальної роботи (якщо така проводилась) за умови, якщо виконання індивідуалізованої діагностувальної роботи засвідчує покращення результату навчання. Підсумкову (річну) оцінку фіксують у класному журналі і свідоцтвах досягнень учнів.

Відповідно до пункту 8 статті 12 [Закону України «Про освіту»](#) наприкінці 4 класу, з метою моніторингу якості освітньої діяльності закладу освіти та/або якості освіти проводять державну підсумкову атестацію здобувачів початкової освіти, результати якої не впливають на підсумкову оцінку за рік.

Характеристика рівня результатів навчання учнів 1-4 класів

Високий

Учень/учениця виконує навчальні завдання на продуктивно творчому рівні реалізації навчальної діяльності у змінених з певним ускладненням (стосовно типової) навчальних ситуаціях за допомогою таких навчальних дій:

- визначає самостійно об'єкти, про які йдеться в завданнях, називає їх та взаємопов'язані з ними об'єкти;
- характеризує об'єкти, визначає їх спільні й відмінні ознаки, властивості; установлює причиново-наслідкові зв'язки між об'єктами; класифікує об'єкти;

- застосовує й комбінує для досягнення результатів завдань набуті складники компетентностей;
- знаходить за власною ініціативою необхідну додаткову інформацію з доступних джерел, узагальнює її; оцінює достовірність інформації; перетворює почуту/побачену/прочитану інформацію у графічну (малюнок, таблицю, схему, діаграму)/текстову;
- прогнозує можливий результат, пропонує/випробовує різні способи виконання завдання; за потреби ставить запитання, що стосуються об'єктів завдань, і пропонує відповіді на них; підтримує дискусію щодо способів та результатів виконання завдань; співвідносить результати виконання завдань з припущеннями, робить висновок про досягнення результатів; обґрунтовує способи виконання завдань та їх результати; аналізує й оцінює їх, самостійно визначає раціональний спосіб/способи подолання виявленого утруднення, планує подальші навчальні дії .

Достатній

Учень/учениця виконує навчальні завдання на продуктивному рівні реалізації навчальної діяльності в аналогічних типовим навчальних ситуаціях за допомогою таких навчальних дій:

- визначає самостійно об'єкти, про які йдеться в завданнях, називає їх;
- називає самостійно істотні ознаки об'єктів, визначає спільні й відмінні ознаки, властивості об'єктів, утворює об'єкти, установлює причиново-наслідкові зв'язки між об'єктами;
- застосовує для досягнення результатів завдань набуті складники компетентностей;
- знаходить за власною ініціативою необхідну інформацію, перетворює почуту/побачену/прочитану інформацію у графічну (малюнок, таблицю, схему)/текстову;
- пояснює спосіб/способи виконання навчальних дій; дотримується послідовності пояснення; за потреби ставить запитання, що стосуються об'єктів завдань; ілюструє розуміння прикладами; контролює дотримання алгоритму дій, перевіряє результати виконання завдань можливими способами, робить висновок про досягнення результатів; визначає утруднення/помилки, знаходить спосіб подолання виявленого утруднення за наданими орієнтирами, самостійно виправляє помилки .

Середній

Учень/учениця виконує навчальні завдання на репродуктивному рівні реалізації навчальної діяльності у типових навчальних ситуаціях за допомогою таких навчальних дій:

- визначає об'єкти, про які йдеться в завданнях, називає їх; для досягнення результату потребує уточнень завдання;
- називає істотні ознаки об'єктів, установлює спільні й відмінні ознаки, властивості об'єктів, угруповує об'єкти відповідно до умови за наданими орієнтирами/уточненнями в процесі діалогу з учителем/однокласниками;
- відтворює навчальні дії за алгоритмом/схемою, водночас потребує роз'яснень для досягнення результату;
- знаходить інформацію у запропонованих джерелах; перетворює почуту/побачену/прочитану інформацію у графічну (малюнок, таблицю)/текстову за зразками/за допомогою вчителя;
- коментує навчальні дії короткими реченнями з опорою на орієнтири (пам'ятку, зразок тощо), наводить приклади, перевіряє спосіб і результат виконання завдань за зразком, констатує правильність /неправильність результату;
- визначає утруднення/помилки, долає виявлене утруднення/виправляє помилки з допомогою вчителя/однокласників.

Початковий

Учень/учениця виконує навчальні завдання на рівні копіювання зразків після детального кількарядового їх пояснення учителем за допомогою таких навчальних дій:

- розпізнає і називає об'єкти, про які йдеться в завданнях, за наданими орієнтирами;
- називає окремі ознаки об'єктів;
- відтворює окремі операції навчальних дій для досягнення результату, зокрема копіює зразок;
- знаходить інформацію у запропонованому джерелі за наданим орієнтиром (малюнком, ключовим словом, порядковим номером речення тощо); відтворює частини почутої/побаченої/ прочитаної інформації усно/за допомогою малюнка;
- коментує окремі операції короткими репліками на основі пропонуваного запитань; співвідносить результат виконання завдання із зразком; констатує за підказкою правильність/неправильність результату .

Опис інструментарію оцінювання учнів 5-9-х класів (НУШ)

Оцінювання учнів 5-9-х класів здійснюється з врахуванням наказу МОН України №1093 від 02.08.2024 року « Про затвердження рекомендацій щодо оцінювання результатів навчання»

Об'єктами оцінювання є результати навчання учнів.

Результати навчання — це знання, уміння, навички, ставлення, цінності, набуті в процесі навчання, виховання та розвитку, які можна ідентифікувати, спланувати, виміряти й оцінити та які особа здатна продемонструвати після завершення освітньої програми на кожному рівні (циклі) загальної середньої освіти.

Основні функції оцінювання:

- формувальна (забезпечує відстеження динаміки навчального поступу);
 - констатувальна (забезпечує встановлення рівня досягнення результатів навчання);
 - діагностувальна (надає інформацію про стан досягнення результатів навчання, наявність навчальних втрат, причини виникнення утруднень);
 - коригувальна (надає змогу вчителю відповідним чином адаптувати освітній процес);
 - орієнтувальна (надає змогу відстежити динаміку формування результатів навчання та спрогнозувати їх розвиток);
 - мотиваційно-стимульовальна (активізує внутрішні й зовнішні мотиви до навчання);
 - розвивальна (мотивує до рефлексії та самовдосконалення);
- прогностична (ставить цілі навчання на майбутнє);
- виховна (сприяє вихованню в учнів свідомої дисципліни, наполегливості в роботі, працьовитості, почуття відповідальності, обов'язку).

Основними видами оцінювання результатів навчання учнів є:

-формувальне оцінювання, підсумкове оцінювання та державна підсумкова атестація.

Формувальне оцінювання спрямоване на відстеження динаміки навчального поступу учнів, визначення їхніх навчальних (освітніх) потреб і скерування освітнього процесу на підвищення ефективності навчання з урахуванням встановлених результатів навчання.

Підсумкове оцінювання показує результат навчання та розвитку.

Державна підсумкова атестація передбачає оцінювання відповідності результатів навчання учнів, які завершили здобуття базової середньої освіти, вимогам Державного стандарту. Особливості проведення, вимоги до змісту та критерії оцінювання державної підсумкової атестації Міністерство освіти І науки України визначає в установленому законодавством порядку.

Оцінювання результатів навчання учнів здійснюється згідно з вимогами до обов'язкових результатів навчання, визначених Державним стандартом на основі компетентнісного підходу. Оцінювання дає інформацію про досягнення результатів навчання на певному етапі освітнього процесу.

Результати оцінювання виражаються в балах (від 1 до 12) та/або в оціночних судженнях. Оцінювання здійснюється за визначеними критеріями, які дозволяють встановити відповідність між вимогами до обов'язкових результатів навчання, визначеними Державним стандартом, і фактичними результатами навчання, яких досягають учні.

ЗАГАЛЬНІ КРИТЕРІЇ оцінювання результатів навчання здобувачів освіти відповідно до нового Державного стандарту базової середньої освіти (ДОДАТОК 1 до Рекомендацій щодо оцінювання результатів навчання здобувачів освіти відповідно до Державного стандарту базової середньої освіти (затверджені наказом МОН України №1093 від 02.08.2024 року «Про затвердження рекомендацій щодо оцінювання результатів навчання»).

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ за освітніми галузями (ДОДАТОК 2 до Рекомендацій щодо оцінювання результатів навчання здобувачів освіти відповідно до Державного стандарту базової середньої освіти (затверджені наказом МОН України №1093 від 02.08.2024 року «Про затвердження рекомендацій щодо оцінювання результатів навчання»).

ПРАВИЛА І ПРОЦЕДУРИ ОЦІНЮВАННЯ

Оцінювання може здійснюватися як у процесі навчання (поточне), так і на різних його етапах (підсумкове). Під час організації оцінювання результатів навчання здобувачів освіти необхідно:

- визначати форми поточного і підсумкового оцінювання під час планування освітнього процесу на семестр;

- формулювати об'єктивні та зрозумілі для учнів навчальні цілі;
- основою для формулювання таких навчальних цілей є обов'язкові і очікувані результати навчання, визначені Державним стандартом / відповідними модельними Навчальними програмами;
- ознайомлювати учнів із критеріями та засобами оцінювання, за якими буде встановлюватися рівень досягнення ними результатів навчання на кінець навчального семестру та року, та ознайомлення із засобами оцінювання, якими буде встановлено результати навчання;
- надавати учням зворотний зв'язок щодо їхніх результатів навчання за певний період, який має бути зрозумілим і чітким, доброзичливим і своєчасним;
- важливо не протиставляти учнів / учениць одне одному; доцільно акцентувати увагу лише на позитивній динаміці досягнень; труднощі в навчанні варто обговорювати з учнями / ученицями індивідуально; зворотний зв'язок можна надавати в письмовій, усній або електронній формі, залежно від дидактичної мети й виду навчальної діяльності,

інших умов;

- створювати умови для формування вміння учнів аналізувати власну навчальну діяльність (рефлексія);
- під час навчальної діяльності доцільно спрямовувати учнів на спостереження своїх дій і дій однокласників, осмислення своїх суджень і дій з огляду на їх відповідність навчальним цілям;
- важливим є створення умов для активної участі учнів у процесі оцінювання із застосуванням критеріїв, зокрема шляхом самооцінювання та взаємооцінювання, та спільне визначення подальших кроків для покращення результатів навчання;
- коригувати освітній процес з урахуванням результатів оцінювання та навчальних потреб учнів.

Оцінювання результатів навчання здійснюється за допомогою різних методів, вибір яких зумовлюється особливостями змісту навчального предмета /інтегрованого курсу, його обсягом, рівнем узагальнення, віковими особливостями учнів із застосуванням різних способів і засобів: усного опитування (індивідуальне, групове тощо); спостереження; аналіз портфолію; письмових завдань (окремі навчальні завдання, зокрема тестові з використанням ІТ, перекази, диктанти тощо, а також діагностувальні, підсумкові роботи); практичних завдань (завдання на лабораторному обладнанні, реальних об'єктах; розрахункові та розрахунково-графічні роботи; навчальний проект; робота з картами, діаграмами; заповнення таблиць, побудова схем, моделей, зокрема з використанням електронних засобів навчання тощо); завдань із використанням ІТ (онлайн-тести, презентації результатів виконаних завдань та досліджень, комп'ютерні продукти тощо); самооцінювання, взаємооцінювання; комплексного, що поєднує різні способи й засоби оцінювання.

Оцінювання здійснюється із застосуванням завдань різних когнітивних рівнів: на відтворення знань, на розуміння, на застосування в стандартних і змінених навчальних ситуаціях, уміння висловлювати власні судження, ставлення тощо. Частотність та процедури проведення оцінювання, а також види діяльності, результати яких підлягають оцінюванню, визначають педагогічні працівники з урахуванням дидактичної мети, особливостей змісту навчального предмета /Інтегрованого курсу та з урахуванням етапу опанування програмовим матеріалом та етапу досягнення очікуваного результату навчання. До оцінювання наскрізних умінь може долучатися шкільний психолог. Оцінювання результатів навчання учнів потребує гнучкості. Підходи до оцінювання в різних класах закладу загальної середньої освіти можуть мати відмінності, спрямовані на реалізацію освітньої програми закладу освіти

та автономії вчителя.

Під час навчання в дистанційному та змішаному режимах оцінювання результатів навчання учнів може здійснюватися очно або дистанційно з використанням можливостей інформаційно-комунікаційних (цифрових) технологій, зокрема відеоконференцзв'язку.

Під час оцінювання результатів навчання важливо враховувати дотримання здобувачами освіти принципів академічної доброчесності (самостійне виконання

навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю результатів навчання; покликання на джерела інформації в разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей).

У разі порушення учнями принципів академічної доброчесності, зокрема, списування (виконання письмових робіт із залученням зовнішніх джерел інформації, крім дозволених для використання під час певного виду навчальної діяльності), учитель / учителька може ухвалити рішення не оцінювати результат такої навчальної діяльності і запропонувати учню / учениці повторне проходження оцінювання.

Оцінка є конфіденційною інформацією, доступною лише для учнівства та його батьків (або осіб, що їх замінюють). Інформування батьків про результати навчання може відбуватися під час індивідуальних зустрічей, шляхом записів оцінювальних суджень у носіях зворотного зв'язку з батьками (паперових / електронних щоденників учнів тощо), фіксації результатів навчання у свідоцтві досягнень.

ІІІ. ФОРМУВАЛЬНЕ ОЦІНЮВАННЯ

Формувальне оцінювання - інтерактивне оцінювання учнівського прогресу, що дає змогу вчителям визначати потреби учнів, адаптуючи до них процес навчання. Формувальне оцінювання результатів навчання учнів / учениць виконує діагностувальну, коригувальну, орієнтувальну, мотиваційно-стимулювальну, розвивальну, прогностичну та виховну функції.

Формувальне оцінювання (оцінювання в процесі навчання) є важливим складником освітнього процесу, оскільки воно відображає ж процес навчання учнівства, зорієнтований на досягнення визначеного очікуваного результату, так і результат його навчальної діяльності на певному етапі навчання та дозволяє вчителю / вчительці зрозуміти, як краще підготувати учнів / учениць до підсумкового оцінювання та відслідковувати їхній прогрес протягом навчального року. Формувальне оцінювання передбачає використання різноманітних методів збору інформації і повинне відповідати цілям і завданням, які встановлені для конкретного навчального предмета / інтегрованого курсу. Його здійснюють у формі самооцінювання,

взаємооцінювання, оцінювання вчителем / учителькою із використанням окремих інструментів (карток, шкал, щоденника спостережень учителя, портфоліо результатів навчальної діяльності учня і учениці тощо).

Окремі завдання для формувального оцінювання можуть бути диференційовані з урахуванням таксономії освітніх цілей за когнітивними рівнями діяльності (завдання початкового рівня передбачають уміння розпізнавати, пригадувати, відтворювати окремі елементи змісту навчання;

завдання середнього рівня — розуміння та застосування елементів змісту навчання; достатнього — уміння аналізувати навчальну інформацію (класифікувати, порівнювати, узагальнювати, інтегрувати, уточнювати, упорядковувати); високого — уміння оцінювати (навчальну інформацію та власну навчальну діяльність), рефлексувати, перекодовувати інформацію (з текстової у схематичну, графічну та навпаки), створювати, продукувати).

Кожний наступний рівень (від початкового до високого) охоплює показники результатів навчання попереднього рівня та містить нові показники результатів навчання. Завдання для оцінювання добираються так, щоб можна було отримати об'єктивну інформацію про рівень досягнення учнями обов'язкових результатів навчання певної групи, яка охоплює споріднені загальні результати відповідної освітньої галузі.

За потреби, для отримання інформації щодо рівня досягнення очікуваних результатів навчання учнями, визначених в окремому елементі навчальної програми (тема / розділ тощо), здійснюється тематичне оцінювання. Результати тематичного оцінювання можуть бути використані для коригування освітнього процесу.

IV. ПІДСУМКОВЕ ОЦІНЮВАННЯ

Метою підсумкового оцінювання є співвіднесення фактичних результатів навчання, яких досягли здобувачі освіти, з обов'язковими / очікуваними результатами навчання, визначеними Державним стандартом / модельною навчальною програмою за певний період навчання. Підсумкове оцінювання здійснюють періодично. Кількість підсумкових робіт, час їхнього проведення вчитель / учителька може встановлювати самостійно.

Підсумкові роботи можуть забезпечувати охоплення одного, декількох або всіх груп результатів, визначених у Державному стандарті, у межах вивченого впродовж певного періоду, і мають забезпечувати об'єктивність оцінювання.

Підсумкове оцінювання за семестр здійснюють за групами результатів навчання, що передбачені Критеріями оцінювання за освітніми галузями (додаток 2), з урахуванням різних форм і видів навчальної діяльності. Для формування висновків щодо рівня досягнення обов'язкових результатів

навчання за семестр учитель і учителька може запропонувати учням:

1) виконати комплексну підсумкову роботу, завдання якої дозволяють установити результати навчання за всіма групами результатів, визначеними в Критеріях оцінювання за освітніми галузями; 2) виконати окремі підсумкові роботи для кожної групи результатів, визначеної у Критеріях оцінювання за освітніми галузями.

Відомості, отримані під час підсумкового семестрового оцінювання результатів навчання, застосовують для вироблення навчальних цілей на наступний період, визначення труднощів, що постали перед здобувачами освіти, та коригування освітнього процесу.

У Свідоцтві досягнень виставляють семестрові оцінки за групами результатів. На підставі оцінок за групами результатів виставляють загальну оцінку за семестр з кожного навчального предмета / інтегрованого курсу навчального плану освітньої програми закладу освіти.

Оцінка за семестр може бути скоригованою.

Підсумкове оцінювання за рік не здійснюють. Річну оцінку виставляють на підставі загальних оцінок за I та II семестри або скоригованих семестрових оцінок. Річна оцінка не обов'язково є середнім арифметичним оцінок за I та II семестри. Для визначення річної оцінки потрібно враховувати динаміку особистих досягнень учня і учениці протягом року.

Річне оцінювання також може бути скоригованим.

Результати семестрового та річного оцінювання фіксують у класному журналі та Свідоцтві досягнень (далі - Свідоцтво). Результати ДПА — у класному журналі та додатку до Свідоцтва про здобуття базової середньої освіти.

Опис інструментарію оцінювання учнів 9-х класів

Оцінювання результатів навчання здобувачів освіти школи II ступеня здійснюється відповідно до [Критеріїв оцінювання навчальних досягнень учнів \(вихованців\) у системі загальної середньої освіти](#), затверджених наказом Міністерства освіти і науки, молоді та спорту України від 13 квітня 2011 р. № 329 (zareestrovano v Ministerstvi yustitsii Ukraini vid 11 travnya 2011 r. za № 566/19304), та [Орієнтовних вимог оцінювання навчальних досягнень учнів із базових дисциплін у системі загальної середньої освіти](#), затверджених наказом Міністерства освіти і науки України від 21 серпня 2013 р. № 1222.

Відповідно до ступеня оволодіння знаннями і способами діяльності виокремлюються чотири рівні навчальних досягнень учнів: початковий, середній, достатній, високий.

I початковий рівень, коли в результаті вивчення навчального матеріалу учень: називає об'єкт вивчення (правило, вираз, формули, геометричну фігуру,

символ тощо), але тільки в тому випадку, коли цей об'єкт (його зображення, опис, характеристика) запропонована йому безпосередньо; за допомогою вчителя виконує елементарні завдання.

II середній рівень, коли учень повторює інформацію, операції, дії, засвоєні ним у процесі навчання, здатний розв'язувати завдання за зразком.

III достатній рівень, коли учень самостійно застосовує знання в стандартних ситуаціях, вміє виконувати певні операції, загальна методика і послідовність (алгоритм) яких йому знайомі, але зміст та умови виконання змінені.

IV високий рівень, коли учень здатний самостійно орієнтуватися в нових для нього ситуаціях, скласти план дій і виконувати його, пропонувати нові, невідомі йому раніше розв'язання, тобто його діяльність має дослідницький характер. Кожен наступний рівень вимог включає вимоги до попереднього, а також додає нові. Оцінювання здійснюється у процесі повсякденного вивчення результатів навчальної роботи учнів, а також за результатами перевірки навчальних досягнень учнів: усної (індивідуальне, групове, фронтальне опитування), письмової (самостійна робота, контрольна робота, тематична контрольна робота, тестування, та інші).

При виставленні тематичної оцінки враховуються всі види навчальної діяльності, що підлягали оцінюванню протягом вивчення теми. При цьому проведення окремої тематичної атестації при здійсненні відповідного оцінювання не передбачається. **Семестрове оцінювання** здійснюється на підставі тематичних оцінок. При цьому мають враховуватися динаміка особистих навчальних досягнень учнів з предмета протягом семестру, важливість теми, тривалість її вивчення, складність змісту тощо. Річне оцінювання здійснюється на підставі семестрових або скоригованих семестрових оцінок. **Річна оцінка** не обов'язково є середнім арифметичним від оцінок за I та II семестри. При виставленні річної оцінки мають враховуватися: динаміка особистих навчальних досягнень учня (учениці) з предмета протягом року; важливість тем, які вивчались у I та II семестрах, тривалість їх вивчення та складність змісту; рівень узагальнення й уміння застосовувати набуті протягом навчального року знання тощо. Наголошуємо, що відповідно до чинних нормативних актів і семестрова, і річна оцінки можуть підлягати коригуванню. Коригування семестрової оцінки проводиться згідно з пунктом 3.2. Інструкції з ведення класного журналу 5-11(12)-х класів загальноосвітніх навчальних закладів, затвердженої наказом Міністерства освіти і науки України від 03.06.2008 № 496. Коригування річної оцінки проводиться згідно з пунктами 9-10 Порядку переведення учнів (вихованців) закладу загальної середньої освіти до наступного класу, затвердженого наказом Міністерства

освіти і науки України 14.07 2015 № 762 (у редакції наказу Міністерства освіти і науки України від 08 травня 2019 року № 621), зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 30 липня 2015 р. за № 924/27369, річне оцінювання може коригуватись. У рамках академічної свободи педагогічні працівники школи здійснюють вибір форм, змісту та способу оцінювання залежно від дидактичної мети.

8. Опис та інструменти системи внутрішнього забезпечення якості освіти

Система внутрішнього забезпечення якості складається з наступних компонентів:

- кадрове забезпечення освітньої діяльності;
- навчально-методичне забезпечення освітньої діяльності;
- матеріально-технічне забезпечення освітньої діяльності;
- якість проведення навчальних занять;
- моніторинг досягнення учнями результатів навчання (компетентностей).

Кадрове забезпечення освітньої діяльності

У 2025 – 2026 навчальному році в гімназії працюватиме 33 педагогічних працівників, з них мають кваліфікаційну категорію: «спеціаліст вищої категорії» - 23, «спеціаліст першої категорії» - 3, «спеціаліст другої категорії» - 1, «спеціаліст» - 6; педагогічні звання: «учитель-методист» - 5, «старший учитель - 7»; Один педагог сертифікований. В закладі працюватиме також 14 непедагогічних працівників. Штатними працівниками заклад освіти забезпечений на 100%.

Навчально-методичне забезпечення освітньої діяльності

Навчально-методичне забезпечення освітньої діяльності здійснюється відповідно до навчальних програм, підручників, посібників, рекомендованих МОН України. Методична робота в закладі як система цілеспрямованої, теоретичної, практичної, колективної та індивідуальної діяльності педагогічних кадрів спрямована на формування професійно-педагогічної культури вчителів, їхнє збагачення надбаннями української етнопедагогіки, продукування нових педагогічних ідей, технологій, узагальнення та поширення перспективного педагогічного досвіду.

Матеріально-технічне забезпечення освітньої діяльності:

В закладі функціонують 14 навчальних кабінетів :

-математики, української мови та літератури, історії та правознавства, художньо-естетичний , фізики та астрономії, хімії та біології, англійської мови,

інформатики , початкової школи (4 к-ти), кабінет безпеки;

-дві майстерні;

- спортивна зала;

- бібліотека **(книжковий фонд бібліотеки нараховує на традиційних і нетрадиційних носіях - 15899 примірники; фонд підручників – 5949 примірника;**

Для 1-4 класів – 2152 примірників; Для 5-9 класів – 3797 примірники;

Художньої літератури -9950 примірників);

-медичний кабінет;

-спортивний майданчик площею 0,5га;

- їдальня на 60 посадочних місць.

Навчально- технічне обладнання :

- 28 комп'ютерів та 20 ноутбуків (підключено до інтернету чи до WI-FI);

-9 принтерів;

-14 телевізорів;

- 6 проекторів;

-2 інтерактивних дошок.

Якість проведення навчальних занять визначається через:

- використання новітніх досягнень науки, інновації педагогічної практики, побудова уроків на основі закономірностей освітнього процесу;
- реалізацію на уроці в оптимальному співвідношенні всіх дидактичних принципів;
- забезпечення належних умов для продуктивної пізнавальної діяльності учнів з урахуванням їхніх інтересів, нахилів і потреб;
- установа у свідомлюваних учнями між предметних зв'язків;
- зв'язку з раніше набутих знаннями й умінь, опора на досягнутий рівень розвитку учнів;
- мотивацію й активізацію розвитку всіх сфер особистості;
- логічність та емоційність усіх етапів освітньої діяльності;
- ефективно використання педагогічних засобів;
- зв'язку з життям, педагогічною діяльністю, особистим досвідом учнів;
- формування практично необхідних знань, умінь, навичок, раціональних прийомів мислення й діяльності;
- формування вміння вчитися, потреби постійно поповнювати обсяг знань;
- діагностику, прогнозування, проектування і планування кожного уроку.

Моніторинг досягнення учнями результатів навчання (компетентностей)

відбувається через оцінювання навчальних досягнень учнів, яке здійснюється за 12 бальною шкалою. Учні 4-х і 9-х класів проходять державну підсумкову

атестацію.

Заклад регулярно контролює й оцінює показники, пов'язані з внутрішнім забезпеченням якості загальної середньої освіти, використовуючи системи контролю, що дозволяє оцінювати якість надання послуг у сфері освіти та їх відповідність встановленим вимогам.

Внутрішня система моніторингу рівня знань учнів діє відповідно до нормативних документів: Положення про академічну доброчесність педагогічних працівників та здобувачів освіти; Положення про державну підсумкову атестацію з предметів загальноосвітньої підготовки.

Система оцінювання включає поточний, тематичний, семестровий, контроль знань та вмінь здобувачів загальної середньої освіти. Державна підсумкова атестація здобувачів загальної середньої освіти здійснюється відповідно до Положення про Державну підсумкову атестацію. Показники: рівень успішності, кількість переможців всеукраїнських предметних олімпіад II, III етапів, МАНу, творчих та інтелектуальних конкурсів, результативність працевлаштування випускників, рейтинг школи в місті та області.

Внутрішня система забезпечення якості освіти в закладі орієнтована на виконання статті 41 Закону України «Про освіту» для спрямування та контролю діяльності закладу щодо забезпечення якості освіти. Опис та інструменти її реалізації викладені в Положенні про внутрішню систему забезпечення якості освіти в закладі освіти.

Завдання системи внутрішнього забезпечення якості освіти:

- оновлення методичної бази освітньої діяльності;
- моніторинг виконання навчальних планів та освітньої програми, якості знань, умінь і навичок учнів, розробка рекомендацій щодо їх покращення;
- моніторинг та оптимізація соціально-психологічного середовища закладу освіти;
- створення необхідних умов для підвищення фахового кваліфікаційного рівня педагогічних працівників.

Моніторинг виконання навчальних планів та освітньої програми, якості знань, умінь і навичок учнів, розробка рекомендацій щодо їх покращення:

- дотриманням єдиного мовного режиму;
- виконання, обсягу та норми домашніх завдань;
- дотриманням державних вимог до змісту, обсягу навчальних програм і рівня компетентностей учнів

- моніторинг професійної компетентності педагога, рівня здатності управляти учнівським колективом тощо;
- робота гуртків, курсів, проведенням індивідуальних занять;
- моніторинг рівня адаптації учнів 1-х, 5-х класів;
- моніторингове дослідження рівня навчальних досягнень з основних предметів у 5-9 класах;
- діагностичний та порівняльний моніторинг навчальних досягнень учнів випускних класів.

Моніторинг та оптимізація соціально-психологічного середовища закладу освіти

Формування соціальної компетентності дитини базується на таких особистісних утвореннях: мотивація досягнення, довільність, позитивне ставлення до себе, висока самооцінка, здатність до конструктивної поведінки у складних ситуаціях. Формування освітнього середовища здійснюється шляхом: – здійснення системи позакласних виховних заходів із використанням специфічних видів роботи, методів і прийомів, наповнених цілеспрямованою вмотивованою активною діяльністю учнів спільно з батьками та представниками громадськості; здійснення наукових та соціальних проєктів (індивідуальних і колективних).

Психолого–педагогічний супровід освітнього процесу здійснюється на основі річного плану роботи за основними видами діяльності: діагностика, корекція, прогностика, зв'язки з громадськістю, організаційно-методична робота, консультування, профілактика і просвіта.

Діагностична робота спрямована на одержання необхідної інформації щодо особистості окремого учня, особливостей первинного колективу та референтних груп учнів із метою виявлення найбільш оптимальних шляхів оптимізації навчально-виховного процесу у навчальному закладі, включає в себе соціально-психологічні та соціально-педагогічні дослідження, моніторинги серед дітей та педпрацівників.

Досліджується рівень соціально – психологічної адаптації учнів 1-х класів до навчання в гімназії та рівень адаптації 5-х класів до нових умов навчання. Результати даних досліджень систематизуються, узагальнюються.

Особлива увага приділяється діагностиці інтересів та схильностей учнів 9-х класів. Робота спрямована на надання психологічної допомоги старшокласникам у професійному самовизначенні та побудові ними життєвих перспектив, особливо з опорою на рівень сформованості життєвих компетенцій.

Вивчається проблема жорстокості, проявів насильства в учнівському середовищі та стану вживання учнівською молоддю наркотичних речовин, алкоголю, тютюну.

Корекційна робота проводиться у формі індивідуальних та групових занять за запитом класних керівників, батьків, адміністрації та за результатами психодіагностичних досліджень з учнями. Індивідуальна робота з школярами здійснюється з метою розвитку когнітивної сфери та подолання негативних проявів у спілкуванні, зниження рівня тривожності. А також з учнями з інклюзивних класів.

Консультування (індивідуальне, групове) у роботі працівників психологічної служби є одним із найзатребуваніших напрямів роботи і, здійснювалось за запитом учасників освітнього процесу чи за робочою необхідністю і включає в себе консультації педагогічних працівників, батьків, та здобувачів освіти.

Консультування були покликані розв'язати наступні проблеми:

- труднощі адаптації до освітнього процесу;
- низький рівень навчальних досягнень та негативне відношення до навчання;
- психолого-педагогічний супровід учнів пільгових категорій;
- професійне самовизначення та допомога у виборі професії;
- труднощі у взаєминах та проблеми у вихованні здобувачів освіти;
- взаємовідносини в дитячому колективі;
- взаємовідносини в сім'ї;
- формування здорового способу життя;
- охорона життя і здоров'я дітей та захист їх прав.

Одночасно із традиційними консультуваннями «тет-а-тет» впроваджується онлайн-консультування, яке практикувалось через різні альтернативні комунікативні канали: через програму відеоконференцій Zoom, додаток "Viber", СМС повідомлення, телефонним зв'язком.

Просвітницька та профілактична робота з батьками, здобувачами освіти, вчителями проводиться у формі ділових ігор, занять з елементами тренінгу, круглих столів, КТС, диспутів, усних журналів.

Найбільша увага здобувачів освіти, педагогів та батьків звертається на вплив інформаційних технологій на психічне здоров'я учнів, профілактику дитячого суїциду, причини виникнення дитячої агресивності, виховання культури поведінки у дітей, профілактику шкільного булінгу.

Створення необхідних умов для підвищення фахового кваліфікаційного рівня педагогічних працівників:

- проходження педагогами курсів підвищення кваліфікації;

- сприяння участі педагогічним працівникам у сертифікаційних програмах, тренінгах, вебінарах тощо;
- проходження педагогічними працівниками професійних онлайн-курсів на освітніх платформах;
- участь у методичних заходах на рівні міста;
- підвищення педагогічної майстерності завдяки періодичним фаховим виданням;
- забезпечення умов для використання педагогами ІКТ;
- заходи, спрямовані на підсилення практичного напрямку самоосвіти (навчальні семінари, майстер-класи, інструктивно-методичні консультації та наради, психолого-педагогічні семінари з презентаціями педагогічних новинок, проблемні семінари);
- заохочення вчителів до активної творчої діяльності (предметно-методичні тижні, узагальнення педагогічного досвіду, конкурси професійної майстерності;
- оприлюднення індивідуальних напрацювань (публікація методичних знахідок, творчі звіти, майстер-класи тощо);
сприяти втіленню в практику роботи педколективу новітніх освітніх технологій, оволодівати інструментами дистанційного навчання;
- сприяння співпраці педагогів закладу з Прилуцьким центром професійного розвитку педагогічних працівників, з яким заклад заключив меморандум про співпрацю.

9. Показники (вимірники) реалізації освітньої програми

Рівень реалізації освітньої програми вивчається шляхом :

- моніторингу якості проведення навчальних занять;
- моніторингу досягнення учнями результатів навчання (компетентностей);
- проведення контрольних випробувань учнів;
- аналізу участі учнів школи у предметних олімпіадах різного рівня, Всеукраїнських інтелектуальних конкурсах та турнірах;
- шляхом складання та захисту наукових проєктів та участі в роботі МАН;
- аналізу результатів участі учнів у ДПА;
- аналізу результативності участі учнів у спортивних змаганнях, інтелектуальних випробовуваннях ;
- моніторингу оцінювання ступеня задоволення здобувачів освіти (соціологічні (анонімні) опитування учнів і випускників.